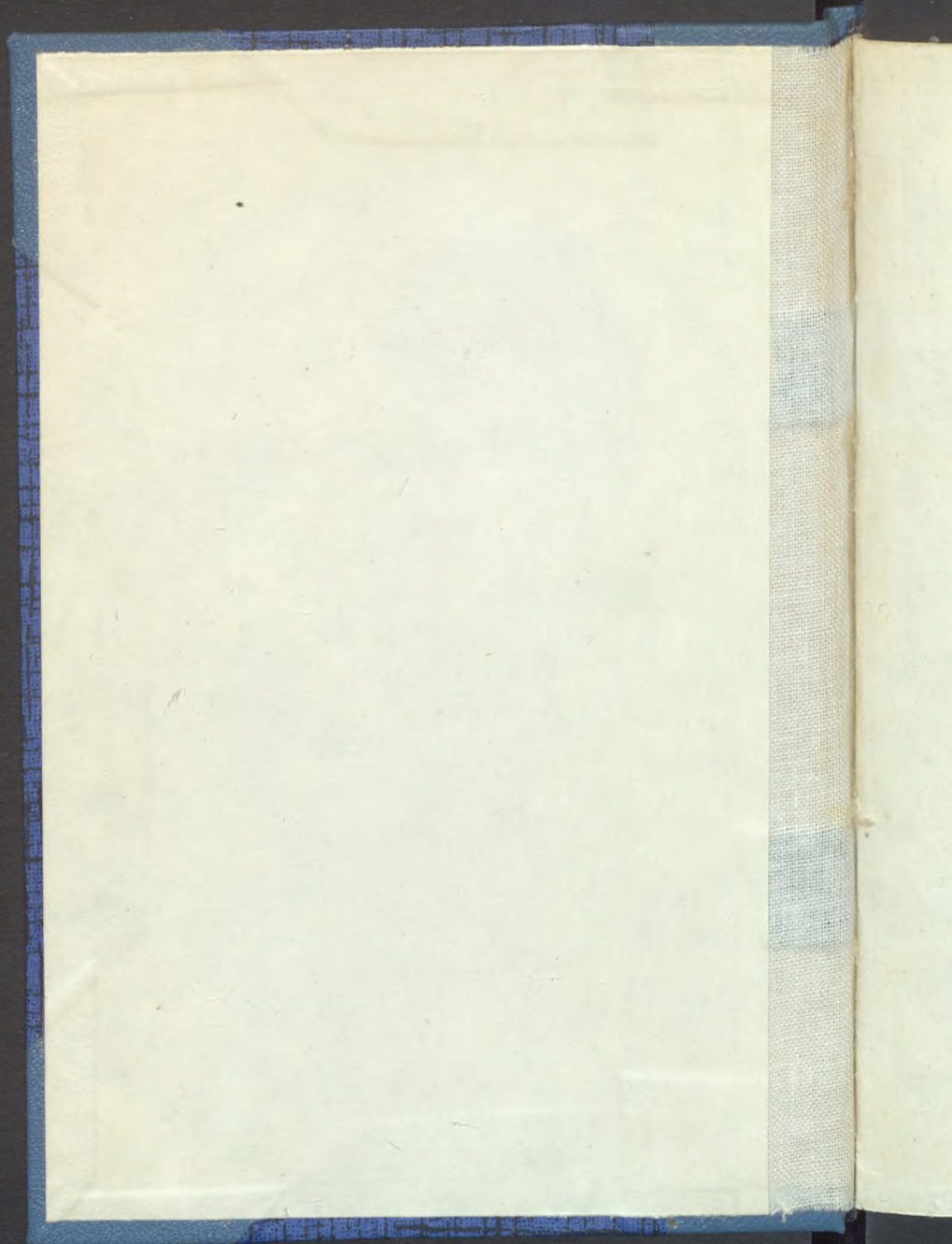
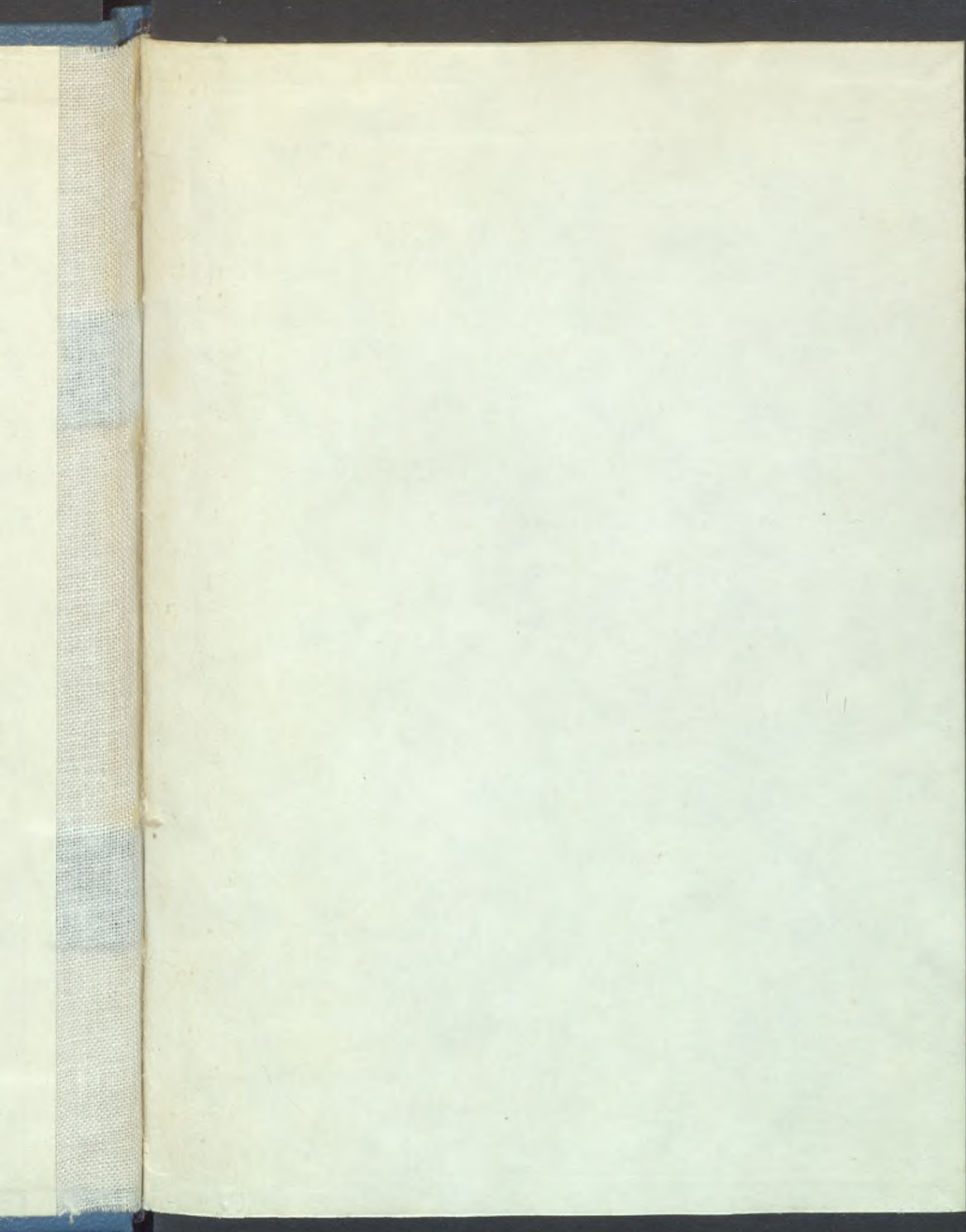

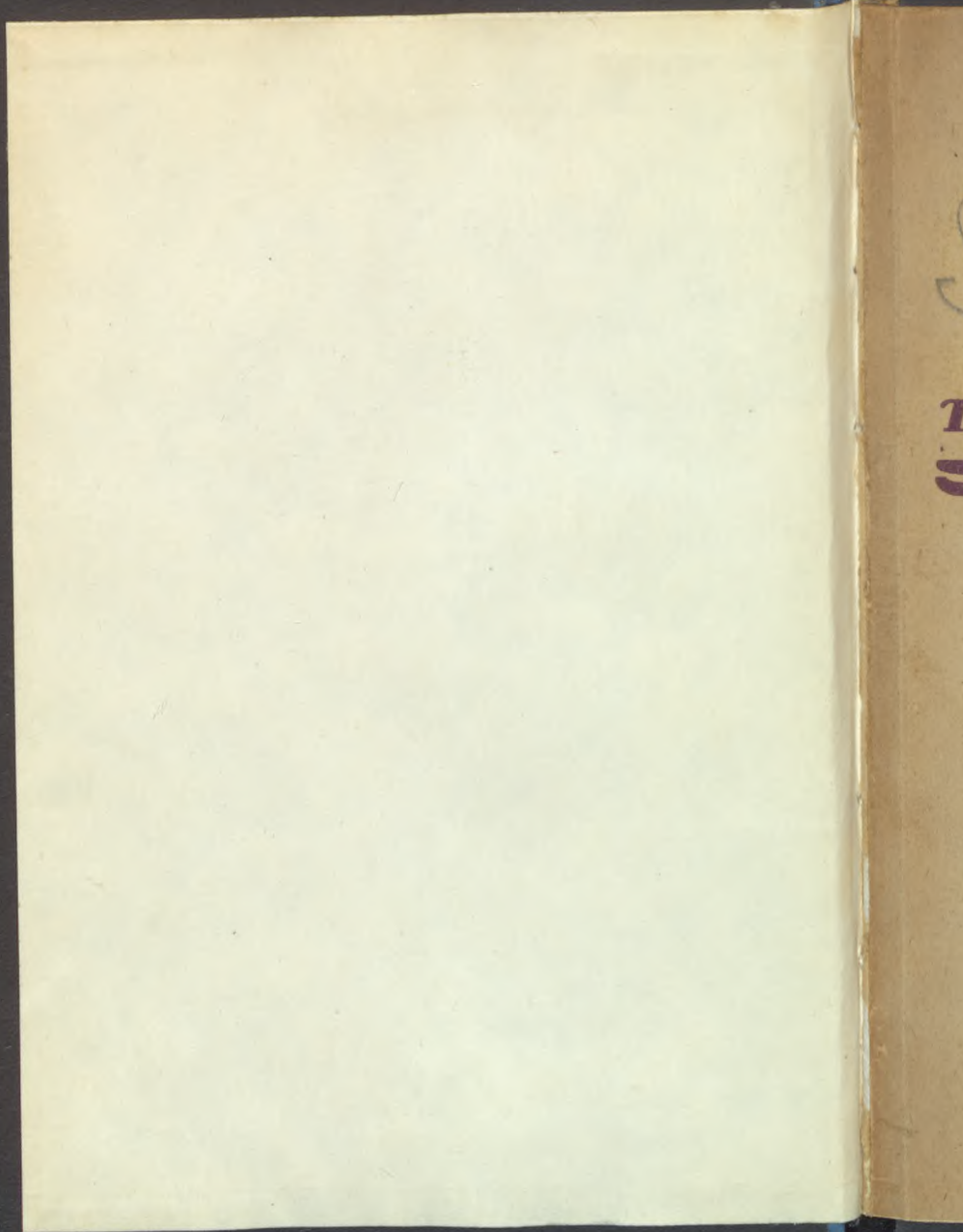
.....
290.645

OSZK

.....

290645

TRÉFÁS KÖNYVEK

SZÖLLÖSI ZSIGMOND

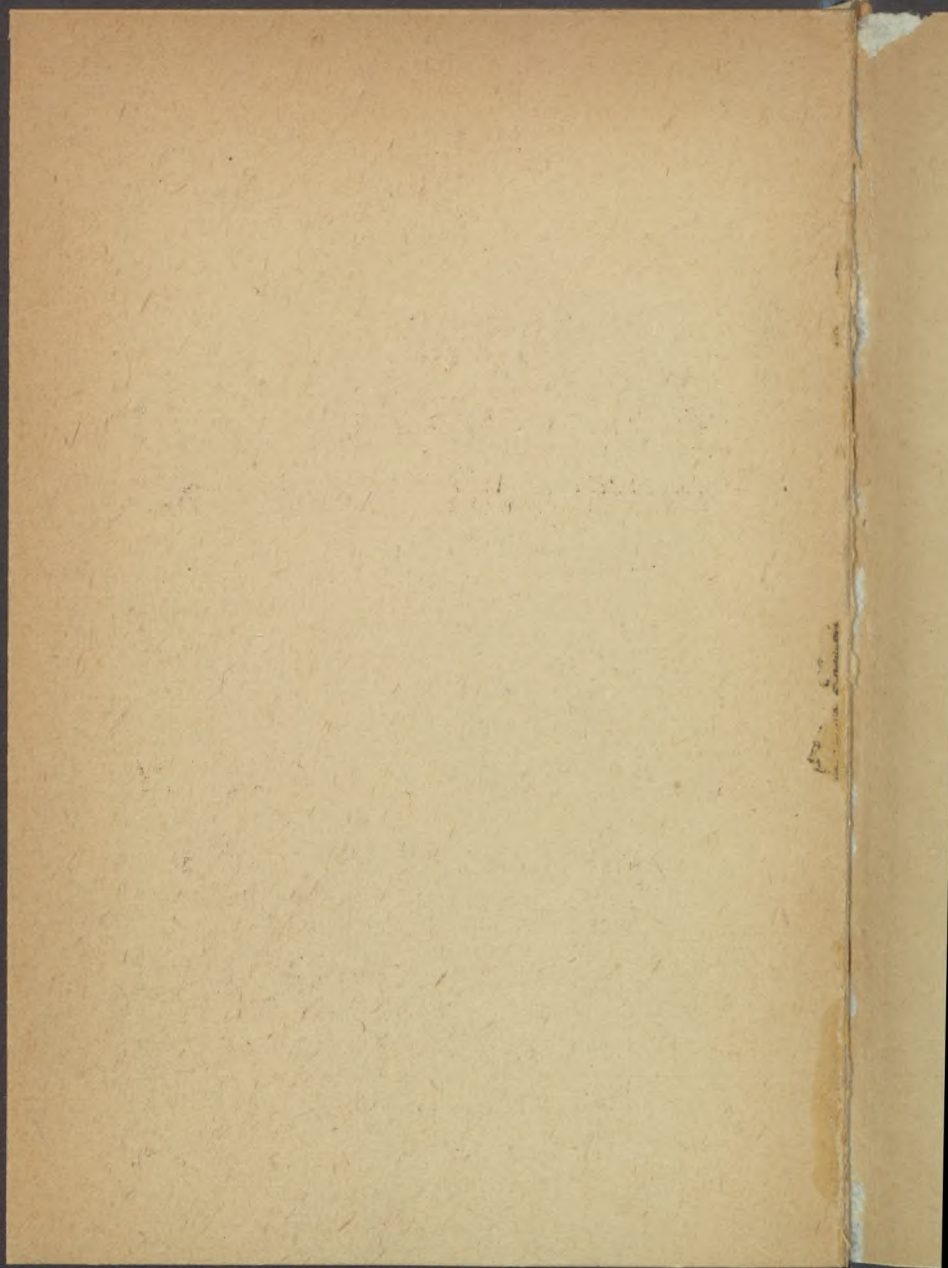
AZ ORR

AZ

**ORR-FOGDOSÓ
BRAZILIAI MAGYAR
KACAGTATÓ TRAGÉDIÁJA**

A KULTURA KIADÁSA

AP

TRÉFÁS KÖNYVEK

10

AZ ORR

MINDEN JOG FENNTARTVA

SZÖLLÖSI ZSIGMOND

A Z O R R

A PRIMADONNA

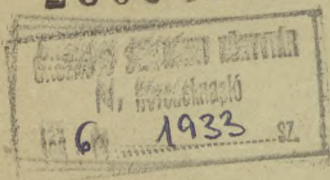

BUDAPEST

A KULTURA KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. KIADÁSA
VI. TERÉZ-KÖRUT 5

290645

A Z O R R

SZEMÉLYEK:

Ajakiné
Hedvig, a leánya
Biri, szobalány
Róbert
Borsody Pabló

*Történik Ajakiné szalonjában. Jobbról-balról ajtó.
A fenéken széles ablak.*

AJAKINÉ De az Isten szerelmére, ha így van a dolog, akkor már igazán nincs értelme semmi türelmetlenségnek.

RÓBERT *(hevesen)* De mi értelme van a várakozásnak? Hiszen a dolog biztos, sőt készen van! Itt a barátom gratuláló távirata. *(Olvasza)* Kinevezés megtörtént, értesítés mai postával indul...

HEDVIG No látod mama!

AJAKINÉ Látom és hiszem és nagyon örülök neki. Hiszen tudja kedves Róbert, hogy én magát a világ legderekabb emberének tartom és hát igazán nem tagadom, a legcsekélyebb kifogásom nem lehet a Hedvig választása ellen és boldog vagyok...

HEDVIG *(megcsókolja az anyját)* Drága, édes anyukám...

RÓBERT *(kezet csókol neki)* Drága jó...
AJAKINÉ De meg kell adni a módját mindennek. Én megmondtam, abban a pillanatban kimondom azt a bizonyos anyai igent, amint a kinevezés megérkezett. Hát gyerekek, ha várni tudatok másfél esztendeig, még egy napig csak elvárhattok...

RÓBERT De... mikor most olyan gyalázatos a postajárás.

HEDVIG Még három napig is eltarthat...

AJAKINÉ Nonono. Jákob három... de talán hét esztendeig is...

RÓBERT Jajaj kérem... akkor még... akkor még háromszáz évig is elétek az emberek... és... és biztosíthatom, ha Rahel vagy Lea vagy melyik is volt az, olyan szép lett volna mint a Hédyke, akkor Jákob se...

AJAKINÉ Több tiszteletet a biblia alakjai... *(kivülről csöngetés hallatszik)* Mi az?... Ki az? *(Az ajtó nyílik)*

BIRI *(levelet és postakönyvet hoz be)* A postás. Valami furcsa levelet hozott. Alá kell írni.

HEDVIG *(boldogan)* Jaj talán...

RÓBERT A kinevezésem?... Nem... Azt sajnós, nem ide küldik.

AJAKINÉ *(aláírja az átvételt)* No ez csak ugyan furcsa levél.

BIRI Braziliából jött, látom.

RÓBERT Ejha... És azt maga mindjárt látja.

HEDVIG A Biri ott lakott négy évig. Ugy-e?

BIRI Ott. *(A könyvvel el)*

HEDVIG Mi ez anyukám?...

RÓBERT Mihelyt nem az, akkor engem nem érdekel.

AJAKINÉ (közben felbontja a levelet. Olvassa és olvasás közben nagy izgalom vesz rajta erőt) Ah!... No hát ez. No de... Óriási... Hallatlan...

HEDVIG (ijedten) Mi az... Anyuskám... Mi az?

RÓBERT Valami? Valami... valami?...

AJAKINÉ (a levél a kezében, nagyon fölindultan) De milyen valami valami!... De milyen valami... A legóriásibb valami...

HEDVIG Szabad látnom? (A levél felé nyúl)

AJAKINÉ (ijedten eltartja a levelet) Nem!... Most nem!... Még nem!...

RÓBERT Valami nagy baj! Valami rossz?...

HEDVIG (ijedten) Anyuskám!...

AJAKINÉ (összeszedi magát) Semmi rémüldözés!... Semmi rémüldözés!... Csak... csak nem tudom mit mondjak?... Csak nem tudom mit mondjak. Más baj nincs!... Drága kis leányom! (Atöleli, azután Róberthez) Szegény barátom... Szegény... Én... én bizony...

RÓBERT (meghökkenve) Szegény?... Én... Én szegény?...

HEDVIG (ijedten) Ő?...

RÓBERT Hát rólam?... Rólam van szó?... Ebben a bazi...

AJAKINÉ (izgatottan, zavartan) Nem... De-hogy... sőt ellenkezőleg... Azaz hogy, persze... Szegény Rób... szegény Kovács ur...

HEDVIG (ijedten) Kovács ur?... Miért mondod neki, hogy Kovács ur?

RÓBERT (rémülten) Kovács urnak szólit?... Most... ma, most Kovács urnak szólit?

AJAKINÉ (zavartan) Kedves... Kedves... kedves barátom... én arra kérem... a legjobb! lesz... Én arra kérem... ha, ha most talán... talán... esetleg távozik... Csak... csak... eltávozik.

RÓBERT (meghökkenve) Ha eltávozik?...

HEDVIG (ugyanugy) Ha eltávozik?...

AJAKINÉ Igen. Ha eltávozik... Nem azért... Csak azért... Ez lesz a legjobb mindnyájunknak... Különösen neki.

RÓBERT (egy pillanatig mereven áll, azután fölszegezi fejét) Köszönöm. Köszönöm a szíves biztatást. De nem élek vele. Ilyen kedves marasztalás után nem illik, de én maradok. Nem távozik. Legalább nem addig, amíg meg nem tudom, miről van itt szó! Ha engem illet, akkor a szemébe akarok nézni!... Ha meg Isten ments magukat fenyegeti valami, akkor meg éppen nem tágitok mellőlük! Nem megyek!

AJAKINÉ (zavartan) Nem megy?

HEDVIG Hát... hát persze, hogy nem megy!

RÓBERT Nem megyek!

AJAKINÉ (egy pillanatnyi gondolkozás után) Hát jó. Sőt talán így a legjobb... Talán így a legjobb... (Egy határozott gesztussal odanyújtja Róbertnek a levelet) Olvassa. Maga akarta, hát olvassa! Hangosan kérem!

RÓBERT (magában olvassa a levelet. Megtántorodik).

HEDVIG De hát az Istenért...

AJAKINÉ (Róberthez) Követelte. Megtettem. De azzal, hogy hangosan olvassa! Hát kérem; olvassa hangosan.

RÓBERT (*gépiesen*) Olvasom hangosan. (*Olvas*) »Rio de Janeiro, június 1. Nagyságos Asszonyom! A fiam Pabló, a mai napon huszonnyolc éves és cégem társtulajdonosa lett. Ez öt milliót jelent neki. Azt akarom, hogy fiam Pabló, olyan boldog is legyen, amilyen gazdag és ezért a fiam Pabló november 7-én délután öt órakor tisztelettel megjelenik házában és megkéri a kedves leánya kezét. Mert az egészen bizonyos, hogy az ön leánya a legszebb, a legkedvesebb és a legbájosabb leány a világon. Nem ismerem őt, de sohase fogom elfelejteni az anyját. Ezt az emléket az Óceán se tudta kimosni a lelkemből. Megvigasztal az, hogy a boldogság, amely tőlem megtagadtatott, az én legjobb barátomnak, az ön Istenben boldogult férjének jutott, de mindig kedves gondolatom volt, hogy az én elveszett álmom a gyermekeink boldogságában támadjon föl valósággá. Remélem, a fiam tetszeni fog. Hogy ő el lesz ragadtatva, az bizonyos. Kérem stb... Pabló Borsody...« No... Hát ez egy örült... Egy örült braziliai...

HEDVIG Egy... egy...

AJAKINÉ No de micsoda beszéd ez?... Hát most már tudja, amit tudni akart.

RÓBERT (*kábultan*) Egy örült braziliai... Egy gonosztevő... Egy kalandor!...

AJAKINÉ No, de kérem tisztelt Kovács ur! Nem értem ezt a viselkedést. Ez a Borsody se nem örült, se nem kalandor és hogy braziliai lett... azt értem tette. Miattam. És mondhatom, egy igazi férfi módjára viselkedett. Ezt meg kell adni neki. Amikor kijelentettem, hogy őszintén becsülöm, ami igaz is volt, de a szívem az nem az övé, akkor...

RÓBERT Elrohant Braziliába kávét kapálni...

AJAKINÉ (élesen) Hát igen! Nem sirt és nem káromkodott és nem erőszakoskodott és nem fenyegetőzött, hanem vette a kalapját és ment némán, szomorun, de némán és ment és oda, ahol senki se látta... és új életet kezdett és a régit elzárta álmoknak a szívébe... Így tett ez a Borsody.

ROBERT (meghökkenve és dühösen) Szabad tudnom: mi ez? Elégia vagy pedig — recept?

HEDVIG (nagy aggodalomban) De anyuskám...

AJAKINÉ (élesen) Akár elégia, akár nem, de mindenesetre nem olyasmi, amiért valakit örülnek, vagy kalandornak szabadna mondani. Nekem nem csak jogom, de kötelességem is tisztelettel szólni róla, ami pedig a receptet illeti, azt csak csinálja meg mindenki magának a legjobb belátása szerint. Látja: ez az ember elég jó receptet talált a maga számára. Ma ő a braziliai kávékirály és...

ROBERT (hevesen) Köszönöm! De azért biztosíthatom, hogy én ebből a receptből nem kérek. Én nem megyek el kávéra vadászni Braziliába!... Nekem itt a helyem, mert itt a boldogságom, a szívem, az életem. És ha idejön az a braziliai kávétrónörökös, az a cikóriauszorás, az a kávékészlet halmozó, akkor...

AJAKINÉ (élesen) Nagyon szívesen fogjuk látni és örülni fogunk a szerencsének.

HEDVIG (hevesen) Én nem mama! Én nem! Én látni se akarom!

ROBERT Drága, édes szép Hédym!... (*Ajakinéhez*) No látja! No látja!

AJAKINÉ Semmit se látok, egyelőre még semmit se látok.

HEDVIG De anyuskám csak nem akarod, hogy boldogtalan legyek? Minek jön az ide?... Hisz én nem szerethetem.

AJAKINÉ Hát hogy mondatsz illet Hédy? Hogy mondhat egy leány ép elmével olyat, hogy nem szereti azt, akit még nem is látott?

RÓBERT De kérem a Hédyke engem szeret!

AJAKINÉ Ez amellet szól, amit én mondok. Mert ugyan kérem szeretné-e magát a Hédy, ha sohase látta volna? Egy tisztességes leány azt szereti, akit lát.

RÓBERT (epésen) Szép szavak egy anya ajkáról.

HEDVIG De drága jó anyám, hiszen én beszélni se tudok vele! Hát minek jön?...

RÓBERT A Hédyke nem tud brazilaiul!

AJAKINÉ Ugyan na! A Borsody fia bizonyára tud magyarul is. És édes Istenem, oly kevés szó kell ahhoz, hogy két fiatal lélek megértse egymást.

HEDVIG De én egyetlen egy szót se tudok brazilai nyelven!

RÓBERT És Braziliában kizárólag brazilaiul beszélnek. Legföllebb még spanyolul!

BIRI (benyit) Portugál nyelven beszélnek. (Megint kimegy)

AJAKINÉ Mi az? Ez a leány mindig hallgatózik!

BIRI (benyit, méltatlankodva) Kérem én sohase hallgatózom. Csak mindig ott vagyok, ahol szükség van rám. (Megint ki)

RÓBERT (kétségbeesetten nézi a levelet. Egyszerre elordítja magát) Hah!... Óriási!...

AJAKINÉ (meglepetve) Mi az!?... Mi az!?

HEDVIG

RÓBERT (*kacag*) Óriási!... Hát nézzék csak!... Hisz ez svindli! Hallatlan! Hogy ezt rögtön nem vettem észre! Hát nézzék! Hát mi van ebben a levélben? »Fiam Pabló november 7-én délután 5 órakor tisztelettel megjelenik« stb. November 7-én. És ma már január 11-ike van (*harsogva*). És fiam Pabló nem jelent meg se tisztelettel, se tisztelet nélkül, se délután, se délelőtt. Fiam Pabló nincs! Fiam Pablót senki se látta!... Fiam Pabló nem jött... Fiam Pabló nyilván meggondolta a dolgot. Vagy fiam Pabló egyszerűen és nemesen bele esett a tengerbe!... Fiam Pabló a víz alatt van!...

AJAKINÉ (*meghökkenve*) No... Csakugyan...

HEDVIG (*boldogan*) Ni! Csakugyan! (Kivülről erős csöngetés. Mind a hárman kíváncsian indulnak az ajtó felé)

BIRI (*gyönyörű virágbokrétát és egy névjegyet hoz be és Ajakinének adja át*) Egy Messinger hozta Hungáriából!

HEDVIG (*ijedten néz Róbertre*)

RÓBERT (*ijedten*) Ejnye, hogy a... (Aggodalmasan néz Ajakinéra, aki közben megnézte a névjegyet)

AJAKINÉ (*boldogan, élesen, büszkén*) Hát kedves Kovács ur, igen tisztelt Kovács ur, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy összes aggodalmait eloszlathatom. Ne legyen nyugtalan! Fiam Pabló nem gondolta meg a dolgot, fiam Pabló nem esett a tengerbe, fiam Pabló Borsody itt van, szerencsésen megérkezett és egy negyed óra múlva teszi tiszteletét... Igen tisztelt Kovács ur, tehát... (*meghajol*)

RÓBERT (*félre, desperáltan*) Fiam Pabló tört volna ki... (*Ajakinéhez könyörögve*) Kérem...

Az Isten szerelmére, még egyszer kérem. Hiszen
 anya...

AJAKINÉ (*keményen*) Igen anya vagyok. És
 mint anyának elemi kötelességem, hogy amikor egy
 ilyen nagy... ilyen váratlan óriási szerencse kopog-
 tat, akkor tárjam fel az ajtót, amely a leányomat
 a fénybe, a gazdaságba, a...

RÓBERT (*egyszerre könyörögve*) Legyen
 jó... legyen...

HEDVIG (*sirva*) Édes jó...

AJAKINÉ (*gyorsan, határozottan*) Nem ha-
 gyom magamat megtántorítani! Megyek, még mielőtt
 a szívem meghasad! Hédy te is jössz. Kovács ur,
 ha úgy tetszik, maradhat. (*Balra el*)

HEDVIG Édes Istenem, mi lesz velünk Ró-
 bert?

RÓBERT Nekem ebben a pillanatban csak
 egy nagy... nagy kívánságom van!... Az, hogy
 zápult volna még a Kolumbus még tojás korában,
 mielőtt Amerikát felfedezte!

BIRI (*benyit, gunyosan*) Ez az egyetlen ötlet,
 ami ebben a pillanatban eszébe jutott?

RÓBERT (*dühösen*) Szemtelenség! Maga mindig
 hallgatózik?

BIRI Nem. Nem mindig. Csak olyankor, amikor
 olyan dologról van szó, mely engem érdekel. És az
 én kedves jó kisasszonyom dolga, az ön szeren-
 cséjére engem igazán érdekel. Nekem fontos, hogy
 ő boldog legyen.

HEDVIG Köszönöm Birikém. (*Róberthez*) Az
 igaz, hogy a Biri mindig nagyon jó volt hozzánk. Ő
 mindig a kezünkre járt.

RÓBERT Nem tagadom. Ez igaz. Ő volt a mi postásunk.

BIRI És gyorsabban működött, mint az, amelyik ennek a brazilainak a levelét hozta.

HEDVIG A Biri jó és okos. A Biri ügyes és találékony. A Biri...

RÓBERT Hát akkor most mutassa meg, hogy mit tud! Most mutassa meg!...

BIRI Azért vagyok itt, hogy megmutassam... Efelől nyugodtak lehetnek. Mialatt maguk itt sirtak és veszekedtek, én nem vesztegettem az időt. Elhatároztam, hogy az én kedves jó kisasszonyomat nem hagyom boldogtalanná tenni... Abban a házban, ahol én vagyok, a szerelmeseknek nem szabad pórul járniuk....

HEDVIG Aranyos Birikém, maga tud valamit?

RÓBERT Biri, biribiri! Drága Biri! Maga tud valamit? Maga angyal, maga tud valamit a brazilaiak ellen? Maga segít rajtunk?...

BIRI Mindenesetre azon vagyok, hogy...

RÓBERT (mohón) Drága Borbála! Ha maga innen elpörköli azt a kávéprincet én... én... nőül veszem magát!

HEDVIG (méltatlankodva) No de kérem!

RÓBERT (ijedten) No nem úgy értettem!

BIRI (méltatlankodva) No de kérem!

RÓBERT Jaj! Ném is úgy értettem!... De-hogy!... Sőt. Azaz éppen ellenkezőleg!

BIRI Azt ki is kérném magamnak! De nem erről van most szó. Most arról van szó, hogy a braziliai innen szépen finoman, barátságosan, de véglegesen elpárologtassék!

R
Mondj
H
tudom

B
a teen
litottal
imént
lálni,

R
E
a javu
van s
felada
akikne

A
E
I

Azon

I

maga
intézn
feltét

I

e pi

bal

ajtór

tudol

Lesz

ROBERT Igen! Erről van szó! De hogyan?
Mondja meg, mit tegyek?

HEDVIG Én tudom, hogy mit fogok tenni! Én tudom!

BIRI (Róberthez) Ön meg pláne tudhatja, mi a teendője. Akit olyan melegen és határozottan szólítottak fel arra, hogy mit tegyen, mint önt, az imént a nagyságos asszony, annak nehéz ki nem találni, hogy mit tegyen. (Az ajtó felé mutat)

ROBERT, HEDVIG (egyszerre) De Biri!...

BIRI Kérem csak semmi félreértés! Mondom, a javukat akarom. De mikor kritikus pillanatban arra van szükség, hogy okos dolgot csináljunk, az első feladat az, hogy ne zavarjuk az okosakat. Azokat, akiknek helyén van az eszük.

AJAKINÉ (belülről) Hédy!

BIRI (kiált) Azonnal Anyukám!

HEDVIG, ROBERT (egyszerre izgatottan)
Azonnal Anyukám!

BIRI Tehát röviden és egyszerűen: hagyjanak magamra! Kijelentem, hogy a brazilait el fogom intézni. El fogom intézni. De ennek az egyetlen feltétele...

ROBERT (hevesen) Az egyetlen feltétele...

BIRI (toppant) Az, hogy se szó, se kérdés e pillanatban. Az egyik (Hedvigre mutat) erre (a bal ajtóra), a másik (Róbertre mutat) arra! (a jobb ajtóra mutat) És egy szót se többet!

ROBERT (Hedvighez rohan) Jó, de addig nem tudok elmenni, amíg... (átöleli. Hosszu csók)

AJAKINÉ (belülről türelmetlenül) Hédy!

BIRI (szétválasztja a csókolózókat) Elég!...
Lesz még erre alkalom bőven!

ROBERT Megigéri?

BIRI Meg, ha tüstént távozik!

ROBERT Már itt se vagyok. *(Gyorsan el)*

BIRI No hála Istennek! *(Hedviget a jobb-
oldali ajtó felé tuszkolja)*

AJAKINÉ *(jön és éppen az ajtóban találkozik Hedviggel)* Hát mi az, hogy hasztalan hívlek? Szedd rendbe egy kicsit magadat, hiszen minden pillanatban jöhet. *(Hedvig szó nélkül gyorsan el)* Na, csakhogy már az a fiu is elment végre! Szegény! De hát édes Istenem!... *(Birihez)* Jönni fog egy fiatal ur, azt azonnal bevezeti ide, nagyon udvariasan leülteti és megmondja neki, hogy egy pár percig legyen türelemlem. Ezt a virágot itt! *(a bokrétára mutat)* ide az asztalra a tartóba. Ugy!... És nagyon figyelmes legyen. Nagyon figyelmes! Na!... *(Két szál virágot kivész a bokrétából)* Gyönyörű!... A legdrágább virág... *(Sóhajt)* Ez a leány még képes lesz... Beszélmem kell a fejével! *(Birihez)* Figyelmes legyen! Nagyon figyelmes. *(Indul balra)*

BIRI *(habozva)* Nagyságos asszony kérem...

AJAKINÉ Mi az?

BIRI *(egy pillanatig hallgat. Azután határozottan)* Nagyságos asszony kérem!

AJAKINÉ *(idegesen)* Hallom! Hallom!

BIRI Nagyságos asszony kérem... Én csókolom a kezét... Én bocsánatot kérek a nagyságos asszonytól, de...

AJAKINÉ *(idegesen)* Mi az? Mi lelte magát Biri? Hát beszéljen! Valamit akar mondani?

BIRI Igen, kezét csókolom nagyságos asszony... Én valamit akarok mondani... Mert a nagyságos asszony tudja, hogy én mennyire szere... mennyire

tisztele
és én n
gatnám
asszony

A
gától E
most,
menni,
vallani

B
Nem sz
a nagy

A
érdekes
natban.

B
azért, r
az a b

A
B
szonyna

A
ismeri?

B
kolom.
mondha

merős
ott sz
kezt

és nag
lyen...

A
B
Szőlősi

tisztelem a nagyságos asszonyt is, a kisasszonyt is és én már két esztendeje vagyok a háznál és én levágnátam a kezemet a nagyságos asszonyért és a kisasszonyért...

AJAKINÉ (türelmetlenül) Ez nagyon szép magától Biri, de még mindig nem tudom, mit akar éppen most, amikor egészen más dolgom van. El akar menni, vagy... vagy szerelmet akar nekünk vallani...

BIRI Dehogy, kezét csókolom... Dehogy... Nem szerelmet, de igen, én meg akarok vallani valamit a nagyságos asszonynak.

AJAKINÉ (meglepetve) Vallani akar? Ez érdekes. De éppen most? Most mikor minden pillanatban...

BIRI Igen, kezét csókolom. Éppen most és éppen azért, mert... mert minden pillanatban itt lehet az... az a braziliai vendég. Éppen azért!

AJAKINÉ Ah!

BIRI Igen kezét csókolom. A nagyságos asszonynak tetszik tudni, hogy én laktam Braziliában...

AJAKINÉ (izgatottan) Ismeri?... Talán ismeri?...

BIRI Ezt éppen nem mondhatom kezét csókolom, hogy ismerném, kezét csókolom. És csak azt mondhatom, ami igaz, kezét csókolom, hogy egy ismerős lány, bizonyos Bettina, kezét csókolom, az ott szolgált ezeknél a bizonyos Borsody uréknál, kezét csókolom és nagyon meg volt elégedve velük és nagyon dicsérte őket, kezét csókolom, hogy milyen...

AJAKINÉ Csak röviden Biri! Röviden!

BIRI Igen kezét csókolom. De a fiatal urat,

kezét csókolom, ez a Bettina ismerte, mert a fiatal ur nem volt otthon.

AJAKINÉ Nem volt otthon?

BIRI Igen kezét csókolom, ő nem volt otthon. És éppen azért nem volt otthon, mert másutt volt kezét csókolom. Egészen másutt!

AJAKINÉ Hát persze, hogy másutt volt, ha nem volt otthon. Ez természetes.

BIRI Nem kezét csókolom, ez nem természetes! Mert ő nem azért nem volt otthon, hogy másutt legyen, hanem azért volt másutt, hogy otthon ne legyen...

AJAKINÉ (*idegesen*) Biri maga úgy beszél, mint aki szintén nincsen otthon! (*A fejére mutat*) Valami?...

BIRI Igenis kezét csókolom. (*Szintén a homlokára mutat*) Valami...

AJAKINÉ (*idegesen*) Megbolondult?...

BIRI (*hevesen*) Nem. Ő nem kezét csókolom! Azt nem lehet mondani, hogy megbolondult volna... Azt nem! Az ilyen nagy millionáriusok nem szoktak megbolondulni... Csak éppen kérem szépen... hogy is mondják no... egy olyan ideális fixuma volt neki... Arról kezelték egy olyan intézetben.

AJAKINÉ (*meghökkenve*) Kit?... Kit kezelték?

BIRI A fiatal urat. Mert kezét csókolom, ezek a braziliaiak többnyire egy kicsit olyan furcsa emberek... Majdnem mindegyiknek van valami bogara... Olyan... ideális fixuma!... És ennek a szegény... azaz dehogy is szegény fiatal urnak is!... De azért nem lehet azt mondani, hogy őrült volna! Ó, dehogy... de hát tetszik tudni, kezét csókolom, a férfiak már

általán
hát akk

A

B

A leg
egy fü
ennek
mumiá
akibe

A

B

ugy s
asszon

A

nem?

B

szánta

A

nőnek

B

rát. H

csak r

rántja

kolom

Már

intézet

csókol

AJA

szefon

Biri!

éve va

különb

nem r

általában olyanok, hogy ha tetszik nekik egy nő, hát akkor attól akarnak valamit...

AJAKINÉ (méltatlankodva) Biri!

BIRI Igen kezét csókolom. Valami kis emléket! A legtöbb ugy-e kezét csókolom, a hajából vág le egy fürtöt kezét csókolom... Hát kezét csókolom, ennek a fiatal Borsody urnak meg más volt a... a mumiája... Ez nem a haját vágta le annak a nőnek, akibe belehabarodott, hanem... *(megakad)*

AJAKINÉ (izgatottan) Hanem?

BIRI Jaj Istenem megmondjam-e?... De én úgy szeretem a nagyságos asszonyt is meg a kis-asszonyt is... és úgy féltem és én nem bánom ha...

AJAKINÉ (toppanva) Nem a haját, hanem?... Hát mit vág le?...

BIRI (nagyot sóhajt. Behunyja a szemét. Elszántan) Nem bánom. Kimondom. Az orrát!

AJAKINÉ (megtántorodva) Az orrát?... A nőnek az orrát?...

BIRI (elszántan) Igen kezét csókolom. Az orrát. Ha egy nő tetszik neki, csak nézi, csak nézi, csak nézi... Azután... csak nézi... és hirtelen kírántja a kését és levágja az orrát. Igenis kezét csókolom... Ez a mumiája neki, az fixális ideálja!... Már két nőnek nyeste le így az orrát. Ezért volt intézetben, kezét csókolom... ott gyógyították, kezét csókolom!...

AJAKINÉ (villámló, szemmel nézi Birit. Öszszefonja a karját. Élesen) Hallja-e Biri!? Hallja-e Biri!?... Ha én nem nézném azt, hogy maga két éve van már nálam és ha én nem nézném azt, hogy különben nagyon ügyes és megbízható leány és ha én nem nézném azt, hogy éppen ebben a pillanatban

nélkülözhetetlen nekem Biri, hát én most rögtön úgy kiröpiteném magát innen Biri, hogy azt se tudná, hogy merrefelé szaladjon!... De... tisztában vagyok a helyzettel! Ez a Kovács ur kolosszális ideája volt! Ezt a nagyszerű ötletet ő csurgatta a maga fejébe! *(Gunyosan)* Geniális! Ez az ember már egészen az anyósának érez, hogy ilyen ostobának mert tartani! Hát majd értésére fogom neki adni, hogy tévedett! Hogy mi itt nem féltjük az orrunkat! Magának pedig Biri egyelőre csak annyit, hogy a maga orrára vigyázzon és ne üsse bele olyasmibe, amihez semmi köze nincs! Egyelőre csak ennyit! *(Gyorsan el balra)*

BIRI De kezét csókolom... *(Ajakiné bevágja az ajtót)* Hát már ez igazán több a soknál. Hogy engem a Kovács ur tanított ki!... Engem!... Engem!... *(Nevet)* Az azt se tudja szegény merre áll a füle... és engem!?... Én szorultam arra, hogy engem kitanítsanak!... Én!... *(Csöngetés hallatszik)* Aha! Ez ő! Itt a kabaleró. Na hát most legyünk figyelmesek! Nagyon figyelmesek!...

PABLÓ *(belép meghajol)* Najon gelemesz... Najon gelemesz...

BIRI Bien venidosz szenyor. Tome uszted asziento!...

PABLÓ Ah, ah! Kejed portugal isz beszél... Mil gradsziosz! Mil gradsziosz! Najon gelemesz... Najon gelemesz...

BIRI Parancsoljon helyet parancsolni. A nagyságos asszony és a kisasszony csak egy pár percnyi türelmet kérnek és nagyon boldogok lesznek... Rendkívül örülnek a váratlan és meglepő szerencsének. És én is úgy megörültem... Mert én voltam Brazi-

liában
ugy
jünk
a fia
rul. H
A
régi h
egész
gyok
csolni
F
A hö
E
szony
F
Köszö
E
De én
és am
F
eszten
E
nagysa
F
Nagy
szép e
E
szony
asszon
F
gadoz
Elrag

liában öt esztendeig... Onnan tudok portugálul és úgy megörültem, hogy Braziliából kapunk vendéget!
PABLÓ Nagyon gelemesz... De csak beszéljünk magyarul. Nekem az atyja azt akarta, hogy neki a fia tudjon atyjai nyelven, esz en tudom isz magyarul. Hát csak beszéljünk magyarul.

BIRI Ez nagyon szép. Ez a ragaszkodás a régi hazához. A nagyságos asszony meg a kisasszony egész boldogok lesznek és én is egészen boldog vagyok... (*Nagyon szívesen*) Tessék helyet parancsolni!

PABLÓ (*leül szétnéz*) It nagyon gelemesz... A hölgyek tehát gelemeszen voltak meglepetve?

BIRI Nagyon. Nagyon... A nagyságos asszony úgy meg volt hatva... És én is...

PABLÓ (*diszkréten pénzt nyom a kezébe*) Köszönöm. Nagyon kellemes, hogy maga is...

BIRI Ah kezét csókolom, de igazán nem azért... De én kérem már három esztendeje vagyok a háznál és ami nekik öröm, az nekem is öröm, ami nekik...

Pabló Szép. Ez nagyon szép... Már három esztendeje... Ez nagyon kellemes...

BIRI Én előttem nincs titok, mert azt tudja a nagyságos asszony is meg a kisasszony is...

PABLÓ (*egy fényképet vesz föl az asztalról*) Nagyon kellemes... Ez a kisasszony?... Nagyon szép ez a kisasszony...

BIRI Ó, dehogy kérem! Ez a nagyságos asszony!... Milyen udvarias ön!... Ez a nagyságos asszony! Ez itt a kisasszony!...

PABLÓ (*fölpattan*) Áh. Delidszioszo! Elragadozó!... Igazán elragadozó! Egy tünemény!... Elragadozó! (*Egymás mellé teszi a két képet*) Bá-

mulatos... Egészen ugyanaz és egészen más! A nyár és a tavasz... Famozó! Delidszioszo! Elragadozó! Ilyen szép hölgyet egész Braziliában nem láttam! Ezért már igazán érdemes volt áthajókézni az Óceánon...

BIRI Ugy-e gyönyörű?... Ugy-e érdemes volt?... Ugy-e, hogy ilyen nincs egész Braziliában?... És ez csak a külseje...

PABLÓ (lelkesen) Aki kívülről ilyen gyönyörű, az bizonyosan... belülről is csak gyönyörű lehet... Elragadozó! És örültek, hogy jövök? Igazán?...

BIRI Mondom, boldogok voltak.

PABLÓ (hevesen pénzt nyom a kezébe) Köszönöm... *(Folyton a képet nézi)* Egy angyal... Egy angyal...

BIRI Az. Egy földre szállt angyal. De nem csak a szépsége... Olyan jó, olyan nemes és olyan művelt is, mint egy angyal... Van most egy új drappszin kosztümje és hozzá egy kis bordó kalap. No hát!...

PABLÓ A szemem nem tud jóllakni vele...

BIRI Pedig tessék elhinni, nem is ez a fontos!... Ha meg tetszik ismerni, hogy belülről milyen szép... Mert ott aztán igazán tökéletes... Ott nincs semmi legkisebb hiba vagy fogyatkozás... Ott nincs... A lelkében nincs... Ott nincs...

PABLÓ Mi az, hogy ott nincs?... Hát itt van?... Hiszen itt sincs... Itt is tökéletes!...

BIRI (mohón) Hát persze persze! Itt is tökéletes! Mert... mert hát lehet itt valamit... csak a legcsekélyebbet is észrevenni?... Tessék jól megnézni! Hát lehet itt csak a legcsekélyebbet is észrevenni?...

PABLÓ (*kissé nyugtalanul*) Észrevenni?...
 (*A fényképet nézi*) A legcsekélyebbet észrevenni?...
 Mi lehet itt a legcsekélyebb?... Mit lehetne itt észre-
 venni?...

BIRI (*nagy rémülten*) Semmit!... Semmit!...
 Hát ki mondta, hogy itt valamit észre lehetne
 venni?... Ki mondta. Én mondtam, hogy észre lehet
 venni?...

PABLÓ (*gyanakodva*) Igen... Igen... Maga
 mondta, hogy a legcsekélyebbet se.

BIRI (*rémülten hevesen*) Éppen ellenkezőleg
 kérem. Én azt mondtam, hogy nem lehet észrevenni!
 Én azt mondtam, hogy nem lehet!... (*megakad*)

PABLÓ (*gyanakodva*) Jó jó... De mi az,
 amit nem lehet?... Mi az, amit nem lehet észre-
 venni?! Mi az a legcsekélyebb se nem, amit nem
 lehet?... No beszéljen...

BIRI (*hevesen*) De mit beszéljek?... Nincs
 semmi mondani valóm! (*Hirtelen elbőgi magát*) Jaj
 Istenem, ez az én átkozott ostobaságom... Hogy így
 elkottyantottam magamat. Jaj Istenem!...

PABLÓ No ne sirjon... Na ne sirjon gyer-
 mekem... No ne... Ne no... (*Egy bankót ad
 neki*)

BIRI (*sirva*) Nem... nem... A világért se...
 (*Zsebreágja a pénzt*) Még azt tetszik hinni, hogy
 azért... Pedig nincs a világon az a pénz, amennyiért
 én ezt az én drága aranyos kisasszonyomról elárultam
 volna... De én olyan szeles vagyok... És ön bra-
 zíliai... és én is voltam Braziliában... és én úgy...
 úgy ragaszkodom a brazíliaiakhoz... Jaj Istenem,
 de ha ön elárul engem.

PABLÓ Ah micsoda feltevés!... Hogy gon-

dolhat ilyet. Ez sértés, amit azzal kell jóvátennie, hogy azonnal megmondja nekem: mi az a legcsekélyebb se, amit nem lehet észrevenni... Azonnal megmondja nekem! (*Megfogja a Biri karját*)

BIRI (*desperátusan*) Jaj Istenem... hogy tegyem én ezt meg?... Jaj édes Istenem...

PABLÓ (*hevesen*) Követelem... Akarom... Parancsolom...

BIRI (*óriásit sóhajt*) Jó... Ha követeli, sőt parancsolja, hát jó (*a kezét tördeli*) De nem tudom... Hangosan nem tudom megmondani...

PABLÓ Az nem baj. Akkor sugja a füllembe.

BIRI (*a szemét behunyja és a Pabló füléhez hajol. Sug neki valamit. Azután kezét a szemére szoritva hátratántorodik*)

PABLÓ (*megtántorodik*) Hah... Ez lehet-ségtelen... Ez lehetségtelen... (*Izgatottan nézi Hedvig arcképét*) Ez lehetségtelen...

BIRI (*hevesen*) Ugy-e lehetetlenség!... Ugy-e lehetetlen észrevenni? Ezt mondtam én is!

PABLÓ (*óriási fölindulásban*) Hogy ez az orr (*a saját orrát fogja*), hogy ez... hogy ez nem lenne egy valódi orr... nem lenne egy természetes, egy igazi orr... Hogy ez legyen egy hamisított orr... egy egy ál orr... Ez lehetségtelen.

BIRI (*desperátusan*) Nem hamis... nem ál... csak... csak éppen mesterséges... Nem is mesterséges csak... műorr. De hát hisz az nem baj... Hiszen éppen olyan szép, mintha valódi lenne... Sőt még szebb...

PABLÓ (*lesujtva*) Egy mesterséges orr... Egy orr, amit este lecsavarnak és az éjjeli szekrényre tesznek... Egy pohár vízbe tesznek... Ah...

Nem
se t
csiná
bet

szép
orra

angy
igy
májá

is?
A m

kedv
nyitja
ben
nek
(Sir)

sirjo
mind

liai.
Sugt
én i
föbe
kiné

szive
megl

BIRI (kétségbesetten) De nem!... De nem!... Nem kell minden este lestrófolni... Vízbe meg soha se teszik... Ezt egy nagyon, nagyon híres tanár csinálta; nincs az a szem, amelyik csak a legcsekélyebbet is észrevegye! És kérem hát mi van abban...

PABLÓ (lesujtottan nézi a'fotográfiát) Milyen szép... Elragadozó... Egy angyal... És hamis orra van neki... Ó... ó...

BIRI (kétségbeesetten) De azért angyal! Igazi angyal, ha az orra... És ő nem is tehet róla! Ezt így örökölte a drága arányos kisasszonyom a májától...

PABLÓ Mi?... Mi az?... Hát a mamának is?... Ah! Az én apám sohase beszélt nekem erről... A mamának is?...

BIRI (desperátusan) Hát persze! És ha a kedves papa ezt sohase említette, ez is csak azt bizonyítja, hogy teljes lehetetlenség észrevenni. És különben is mi van abban?... Vannak olyan nők is, akiknek még a foguk is... mesterséges... Ó Istenem! (Sir)

PABLÓ (sóhajtvá) Ne sirjon kérem... Ne sirjon... A dolog nagyon nem kellemes... De én mindenesetre nagyon köszönöm magának, hogy...

BIRI (szipogva) Csak azért, mert ön braziliai... Csak azért... De annyit mondhatok (fülel. Sugva) Ha engem el tetszik árulni, akkor... akkor én itt ezen a szent helyen a Dunába ugrok és ott föbe lövöm magamat... (Balról nyílik az ajtó. Aja-kiné és Hedvig jönnek. Biri gyorsan el jobbra.)

AJAKINÉ (mosolyogva nyújtja a kezét nagyon szívesen) Isten hozta! Isten hozta! (Pabló mélyen meghajol) Be se kell mutatkoznia, ismerjük, nagy

örömmel vártuk... Igen nagy örömmel. Én is, a leányom is! (*Pabló megint mélyen meghajol*) Nincs még egy órája, hogy a kedves atyja levelét megkaptam.

PABLÓ (*hajlongva*) Hölgyeim... igazán...

AJAKINÉ De tudja, ha nem kaptam volna meg a levelet, akkor is megismertem volna...

PABLÓ Ah.

AJAKINÉ Hiszen egészen az apja! Egészen az én kedves derék jó barátom, akiről a leányomnak is annyit beszéltem... Ugy-e Hédy? (*Hedvig nem szól, nem mozdul*) Egészen! No de most foglaljon helyet! Ugy-e nem haragszik, hogy egy kicsit megvárakoztattuk, de... de... olyan váratlan. Olyan kedves, kedves nagy meglepetés. Nekem is, a leányomnak is... No foglaljon helyet és először is...

PABLÓ Először is átadom édesatyám sok-sok üdvözlését...

AJAKINÉ Köszönöm, nagyon köszönöm. Mi nagyon, nagyon jó barátok voltunk és még most is, ugy-e Hédy, nagyon, nagyon sokat emlegetjük... Remélem jól van?

PABLÓ Hála Istennek! (*Élesen nézi a hölgyeket*)

AJAKINÉ Hála Istennek! És ön... ön jól utazott?

PABLÓ Igen... Igen... Nagyon kellemesen...

AJAKINÉ Pedig most az utazás... Bizony mi aggódtunk önért... Mert hiszen a levél szerint már... már előbb meg kellett volna érkeznie, nemde? Mikor is?...

PABLÓ Igen!... Ah igen!... De az utazás most... hiszen méltóztatnak tudni, kissé... kissé

olyan... háborus... A hajók minduntalan beleszaladnak a vízbe... lefelé a vízbe! (*Erőltetetten nevet, folyton élesen nézi Hedviget. Félre*) Gyönyörű... Elragadozó... Lehetségtelen...

HEDVIG (*elfordítja az arcát*).

AJAKINÉ Istenem, de hisz az borzasztó!...

PABLÓ (*szórakozottan*) Borzasztó...

AJAKINÉ És mégis azt mondja, hogy kellemesen utazott. Szivart vagy cigarettát? (*kinálja*)

PABLÓ Köszönöm. Kezét csókolom. Sem nem szivart, sem nem cigarettát. (*Szórakozottan rágyújt előbb egy szivarra, azután egy cigarettára. Kémlelve nézi Hedviget*) Igen. Azt mondtam, hogy kellemes volt...

AJAKINÉ (*félre*) Kissé furcsán viselkedik. (*Fent*) De remélem az ön hajójával nem történt semmi baj...

PABLÓ Remélem... Igen... Nem... Semmi baj... Csak egyszerre krrr... bumm! és zsupsz lefelé... De semmi baj... Én nagyszerűen tudok uszni és jött egy másik hajó.

AJAKINÉ Jaj Istenem! Hisz az szörnyű lehetett...

PABLÓ (*most Ajakiné arcát kémleli*) Igen... Lehetett. De semmi baj! Nagyon kellemes volt.

AJAKINÉ (*meghökkenve*) Nagyon kellemes volt? Az, hogy a hajó elsüllyedt és ön beleesett a vízbe...

PABLÓ (*fölríadtan*) Nem. Nem az, hogy beleestem a vízbe, hanem az, hogy kiestem a vízből. Hogy jött egy másik hajó és felvett...

AJAKINÉ Hja úgy... Hála Istennek. De

egyébként azután más viszontagságai vagy kellemetlenségei remélhetőleg nem voltak?

PABLÓ *(szórakozottan, folyton hol a Hedvig, hol Ajakiné arcát kémelve)* Nem... Remélhetőleg nem... No persze... egy kis olyan... motoszka... egy kis kutatás... még a bőrét is kicsikét lenyuzzák az embernek, hogy nem rejteget-e alatta titkos papírokat...

AJAKINÉ Ah!... Hisz ez nagyon kellemetlen lehetett. *(Félre)* Milyen furcsán néz ez az ember! *(Fent)* Önt is?... Hát önt is megnyuzták?...

PABLÓ *(szórakozottan)* Na igen... De az nem baj... Az embernek hét bőre van és ha egyet... *(Félre)* Elfordítja az arcát! Lehetetlen jól megnézni az arcát.

AJAKINÉ Na, köszönöm szépen! De ugy látszik, ön kedves Borsody jó idegzetű ember, aki nem egyhamar jön ki a flegmájából.

PABLÓ *(nem bír tovább ülve maradni az izgalomtól. Fölpattan)* Ah igen. Mi braziliaiak mind ilyen flegmatikusok vagyunk... *(Nagyon izgatottan)* Minden braziliai csupa flegma. Csupa hidegvér! Csupa nyugalom! Egy braziliai kérem, az olyan nyugodt, az olyan flegmatikus, mint... mint egy jegesmedve! *(Félre)* Az istennek se fordítaná erre az arcát!... Megpattanok!

AJAKINÉ Kérem csak foglaljon helyet! Hiszen bizonyára alaposan fáradt lehet...

PABLÓ *(szórakozottan)* Kezét csókolom! *(Leül)* Egy kicsikét mindenesetre. *(Megint föláll)*

AJAKINÉ *(zavartan és nyugtalanul félre)* Egy kicsit furcsán viselkedik. *(Fent)* Brazília szép ország... Nemde... Nagyon szép ország...

PABLÓ (*Hedviget nézi*) Igen... Elragadozó... Mint egy angyal!... Csak... nem látom jól...

AJAKINÉ (*zavartan nevet*) Hát persze, hogy most nem láthatja... De majd látja még...

PABLÓ (*zavartan*) Persze, Persze! Remélem... (*Hedvig felé néz*)

AJAKINÉ (*zavartan, nyugtalanul félre*) Egy kicsit nagyon furcsán viselkedik. (*Fent*) És mondja kérem, hát... A... a kávéaratás persze már megvolt? És... és jól sikerült?

PABLÓ (*szórakozottan*) Ah igen... Már minden megvolt.

AJAKINÉ (*zavartan*) És... és... már a rumot is leszüretelték?

PABLÓ (*meredten, értelmetlenül néz rá*) A rumot?... (*Vállat von*) Igen... Bizonyára... (*Meredten nézi és kétségbeesett próbálkozásokat tesz, hogy a hölgyek arcát jól szemügyre vehesse*)

AJAKINÉ (*nyugtalanul, zavartan, csakhogy mondjon valamit*) Mi nagyon sokat olvastunk Braziliáról... Különösen a leányomat érdekelte mindig nagyon Brazília... Ugy-e Hédy?...

HEDVIG (*fanyarul*) Igen mama. (*Egészen elfordul*)

PABLÓ Ez boldoggá tesz! (*Megpróbál Hedviggel szembe kerülni. Kétségbeesetten, félre*) Lehetetlen az arcába nézni. Ezt nem bírom ki tovább! (*Hirtelen Ajakiné elé lép. Kitérve*) Nagyságos asszonyom!...

AJAKINÉ (*ijedten*) Kérem! (*Félre*) Izgatott! (*Hedvig felé húzódik*) Kérem! (*Zsebkendőjét tart az orra elé*)

PABLÓ *(nagyon izgatottan mired rá)* Nagyságos asszonyom!

AJAKINÉ *(kissé idegesen)* Hallom! Hallom! *(Félre)* Borzasztóan izgatott! *(Lesug Hedvignek)* Takard el az orrod! *(Fent)* Valamit akar mondani?

HEDVIG *(rábámul az anyjára, vállat von és szintén eltakarja kendővel az orrát)*

PABLÓ *(látja, hogy Hedvig is zsebkendőbe takarja az orrát. Roppant izgatottan)* Igen! Én valamit akarok mondani... Igen nagyságos asszonyom, én valamit akarok mondani. *(Rámered a hölgyekre)*

AJAKINÉ *(nyugtalanul)* Ön kissé... izgatottnak látszik...

PABLÓ Igen, én kissé látszom. De ez nem tesz semmit... Nagyságos asszonyom... én azt akarom mondani, hogy én Braziliából jöttem...

AJAKINÉ Igen. Ön Braziliából jött! *(Szorosan odasimul Hedvighez. A zsebkendőt mind a ketten az arcukon tartják az egész további jelenet alatt)*

PABLÓ Brazília... az messze van...

AJAKINÉ Igen... Brazília messze van...

PABLÓ Európa... Az innen van az Óceánon... Brazília az onnan van az Óceánon...

AJAKINÉ Igen... Én is úgy vagyok értesülve... *(Hedviggel együtt lassan, de folyton hátrálnak)*

PABLÓ *(folyton utánnuk megy és kétségbeesetten igyekszik jól az arcukba nézni)* Nagyságos asszonyom!... Én azt akarom mondani... Én kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy... el vagyok ragadtatva... Hogy magamon kívül vagyok az elra-

gadtatástól... Én egészen magamon kívül vagyok...
Én szinte...

AJAKINÉ *(félís önkívületben a nyugtalanságtól)* Valóban... Mi is... szintén, szinte...

PABLÓ *(mint fent)* A kisasszony egy angyal...
És a nagyságos asszony... szinte egy angyal...

AJAKINÉ *(mint fent)* Köszönjük... Ön is...

PABLÓ Igen... Én is... És hálás vagyok
édesatyámnak azért, hogy ide küldött... Át az Óceánon... Brazília messze van... És Magyarország is messze van... De érdemes volt... Olyan szép kisasszonyt, mint a kisasszony és olyan szép nagyságos asszonyt, mint a nagyságos asszony, egész Braziliában nem láttam... Egy angyal! Két angyal!... Én egészen kívül vagyok magamon... Én egészen mámoros vagyok!

AJAKINÉ *(mint fent)* Egész mámoros! *(Hedvighez sugva)* Vigyázz az orrodra!

PABLÓ *(tűzzel)* Nagyságos asszonyom! Van egy braziliai költő, egy nagyon világhírű braziliai költő... egy nagyon nagy braziliai költő... Egy bölcs... egy tudós... egy tudós bölcs költő, akinek bizonyára önök is tudják a nevét és ez a nagy festő egy költeményében ezt mondja: Brazília nagyon messze van Magyarországtól...

AJAKINÉ Ezt mondja?...

PABLÓ: Nem... nem ezt mondja! De ezt mondja: Ne csodálkozz, ha olyan ember, aki megszüről jött, olyat kíván tőled, ami furcsa! Ne csodálkozz, mert a világ sokféle... És Brazília messze van és én Braziliából jöttem...

AJAKINÉ *(dermedten a rémülettől)* Mit kíván?... Mit kíván?... *(A zsebkendőt görcsösen*

szoritja az orrára)

PABLÓ (líheg a fölindulástól) Amit én kívánok, nagyságos asszony, az... az furcsa... Kicsit furcsa... Kicsit nagyon furcsa... De egy nagyon híres braziliai költő...

AJAKINÉ (közbevág) Ezt már mondta!... De mi az a furcsa? (Belekapaszkodik Hedvigbe)

HEDVIG (értetlenül és riadtan) Mit akar?

RABLÓ Egy kicsit furcsa... Egy kicsit nagyon furcsa... De... de kell... Kell... Ki kell mondanom...

AJAKINÉ De mondja már az Istenért!... Mondja már!

PABLÓ (szinte magánkiül) Nagyságos asszonyom... Kérem engedje meg... engedje meg... hogy csak egyszer... egyetlenegyszer... az életben egyetlen egyszer... és csak egy kicsikét... egy ilyen kicsikét... és a leggyöngédebben... és a legszelidebben... és csak egyetlen egyszer az életben... engedje meg... könyörgöm (egyre közelebb megy a nőkhöz, akik mind a két kezüket az arcukra szorítva egyre hátrálnak a bal ajtó felé) hogy csak egyetlen egyszer... megfoghassam az orrát!

AJAKINÉ (sikoltva) Örült!... Segítség!... Segítség!... (Hedviget maga előtt tolvá menekül a bal ajtón, amelyet rémülten vág be maguk után és hallatszik, amint ráfordítja a kulcsot. Az ajtón tulról) Örült!... Segítség!...

PABLÓ (riadtan tántorog hátra).

BIRI (jobbról berohan) Szent Isten! Mi az?

PABLÓ (utját állja) Semmi... Már semmi!... Mia carissima, magát a Gondviselés küldte ide, hogy engemet megmentsen! Köszönöm senyorita (kihuzza

a
zs
So
mi
ily
és
kor
cse

el

Itt
Na
van
van
Rób
ugy
tudj
kiné

volt
örül
soha
Szöllő

a tárcáját és egy nagy bankót dug a Biri köténye zsebébe) Nagyon köszönöm! Nagyon köszönöm... Sok mindent hallottam már odaát, hogy itt nagyon hamisítanak... Azt mondták: még a tejet is... No de ilyet!... Egy óra múlva indulok vissza Braziliába és soha, soha többé Európába nem jövök. Vaja liszted kon Diosz. Köszönöm önnek szenorita. *(Kivülről csengetés hallatszik)*

BIRI Kon mucso guszto! *(Pabló, Biri gyorsan el jobbra)*

ROBERT *(berohan, levelet lobogtat)* Itt van! Itt van!

BIRI Éppen jókor jött. *(A bal ajtó felé fut)* Nagyságos asszony! Kisasszony!

AJAKINÉ *(az ajtó mögül)* Segítség!... Itt van még?

BIRI Már elment!

ROBERT Én vagyok itt! Megjött!... Itt van!... De mi ez?

HEDVIG *(sikoltva rohan be)* Róbert! Drága Róbertem *(a nyakába omlik)*

AJAKINÉ Róbert! Drága Róbert! *(Ugyan-ugy)*

ROBERT Ez oszt fogadtatás!... Hát már tudják? Itt a kinevezés! *(Gyöngéden elhárítja Ajakinét)* De hát mi volt itt.

BIRI Már semmi! Ami volt, az is elmúlt!

AJAKINÉ *(roskadozva)* Jaj!... Ez iszonyu volt... Birikém, egész biztosan elment már az az örült braziliai?

BIRI Egész biztosan! Az ide nem jön többé soha!

ROBERT A braziliai?... Talán az volt az,

aki mostan rohant le a lépcsőn?... Hát mi történt vele?

HEDVIG Rettenetes ez!

AJAKINÉ (*megtörten* legyint) Ne is kérdezze!... majd később. A vérem most is meg van fagyva... Biri... Biri fiam (*végtelenül hálásan*), magát igazán a gondviselés hozta ide. Én nem is tudom, hogyan háláljam meg magának...

BIRI No de nagyságos asszony én csak a kötelességemet teljesítettem... De ha a nagyságos asszony olyan kegyes lenne, hogy azt a kék kabátot...

(A függöny gyorsan le)

SZ
Ve
aj

szon
gyon

a na
kis
kell.
már
dulát

nem
miko
várás

A PRIMADONNA

SZEMÉLYEK:

Rolla Lola

Gyuri

Miklós

Vancákné

SZIN: Elég takarosán berendezett hónapos szoba a Vancákné lakásában. Jobbról-balról ajtó. A jobboldali ajtó mellett ablak. A fenéken nincs semmi nyílás.

GYURI (kérlelve) De kedves Vancákné, asz-szonyság, ténsasszony, ne legyen egyszerre olyan nagy-on szigoru! Még csak egy kis türelmet kérek.

VANCAKNÉ Kis türelmet, kis türelmet! Már a nagy is elfogyott. Hat hete mindig csak még egy kis türelmet. Nincs türelem. A szobabért fizetni kell. A háziur se vár, mert a házbér az az első. Én már eleget vártam. Nincs szobabér, kiteszem a cé-dulát. Már megyek is és kiteszem.

GYURI Szóval: kitesz engem. Ez biz Isten nem szép magától Vancákné. Hetekig vár és most, mikor már olyan szépen hozzászokhatott volna a váráshoz, egyszerre nem akar tovább.

VANCAKNÉ Nem, nem. Mert abból én

meg nem élek. Tessék vagy fizetni vagy más szoba után nézni.

(Az ajtón kopognak. Vancákné kíváncsian néz az ajtó felé, de amint meglátja a belépőt, kicsinylően legyint a kezével és távozik)

MIKLÓS *(belép)* Szervusz Gyuri! No mi újság? Az arcod nem valami sugárzó. A pénzeslevélhordónak nyilván jobban örültél volna.

GYURI Szervusz. Semmi jó.

MIKLÓS Kaptál valamit?

GYURI Igen. Először is ultimátumot Vancáknétól, hogy csomagoljak. Azután meg ezt itt *(kézirat-csomót mutat)* vissza!

MIKLÓS Szentelenség. Melyik?

GYURI A szitakötő. Ezuttal a Tündérszínházról.

MIKLÓS Szentelenség. Biztos, hogy el se olvasták a gazemberek. Ötszázszor adták volna.

GYURI *(keserűen nevet)* Legegyszerűbben csinálták. Csak egyszer adták — vissza. Hát ez így van komám, akinek se szerencséje, se protekciója. Három esztendeje... Ez éppen a tizedik!... De van egy kis haladás. Eleinte én küldtem be a darabjaimat ajánlottan és ők küldték vissza egyszerűen. Most én küldöm egyszerűen és ők küldik vissza ajánlottan. Kezdi értékelni az alkotásomat.

MIKLÓS *(vállat von)* Ha olyan hülyeségeket tudnál írni, amilyeneket beszélsz, akkor te lennél a legsikeresebb szerző Budapesten.

GYURI Azért jöttél, hogy gorombáskodjál velem?

MIKLÓS Azért is. Hogy megmondjam neked a véleményemet. Hogy igazán csak a jó Isten lehet

olyan tékozló, hogy pont neked adta a tehetségedet diszkrét megőrzés céljából. A legélhetetlenebb fráternek a világon.

GYURI Élhetetlen? Hát mit akarsz? Hát nem mindent megpróbálok? Ontom a darabokat és elárasztom velük a színházakat. Külön dramaturgot kell tartaniok, hogy legyen, aki csak az én darabjaimat nem olvassa el!

MIKLÓS Hát ez az, ami semmi. Te beküldöd a darabjaidat, ők meg visszaküldik. Ez nem irodalom. Ez sport. Football gólok nélkül. A drámai irodalomhoz, barátom, több fizikum kell. Ha nekem van egy darabom, egy jó darabom, egy nagyszerű darabom, amilyen neked tíz van, akkor én azt nem bízom a levélhordóra, hanem a hónom alá veszem és viszem magam ahhoz a direktorhoz, odacsapom elébe az asztalra és azt mondom neki. — Itt van egy nagyszerű darab és önnek semmi sürgősebb dolga nem lehet, mint ezt most itt rögtön elolvasni, elfogadni, kiszerepeztetni és előadat...

GYURI (közbeváág) Pardon! Két dolgot kifelejtettél!

MIKLÓS És pedig?

GYURI Az egyik: az előleg.

MIKLÓS Az magától értetődik. És a másik?

GYURI Az is magától értetődik. A kidobás.

MIKLÓS Ostobaság! Azt merje!

GYURI Meri. Légy nyugodt: meri. Ha Vancákné ki mer dobni az én szobámból, mért ne merne az igazgató kidobni a saját szobájából? A saját szobájában a színházdirektor is ur.

MIKLÓS Ez se igaz. Van ott, aki nagyobb ur, mint a direktor. A primadonna!

GYURI A primadonna?

MIKLÓS Az. És most hallgass ide, hiszen tulajdonképpen éppen ezért jöttem hozzád. És ha most se hallgatsz rám, akkor örökre elválunk egymástól. Egy óriási ideám van, ami ha sikerül, egész életeden át folyton a kezemet csókolgatód.

GYURI Ez nagyon biztató. De nem fogod megenni?

MIKLÓS (nagyon nyomatékosan) Tudod, ki van Budapesten? Tudod, ki érkezett ide tegnapelőtt?

GYURI Nem nézem a hotel-listákat.

MIKLÓS (csökönyösen) Tudod, ki érkezett Budapestre?

GYURI Mondtam, hogy nem! Az angol király?

MIKLÓS Följebb!

GYURI A római pápa? A Halley-üstökös?

MIKLÓS Följebb! Följebb! Mindennél följebb (*Extázissal*) Rolla Lola! Személyesen! Ő maga! Rolla Lola.

GYURI Ej ha! A világprimadonna? A magyar kolibri. Rolla Lola Budapesten van? Lehetetlen! Hiszen akkor minden ujság tele lenne vele!

MIKLÓS Pedig igaz. De, először is a legszigorubb inkognitóban jött. A hotelben is olyan néven jelentette be magát, amelyet a legkevesebben ismernek. A valódi nevén Kovács Lujza. De azért persze egy pár riporter két óra mulva már megtudta, hogy itt van. És megtudta minden színházigazgató. És ezek mind tábort ütöttek az előszobájában. Az egyik interviewot akar, a másik meg azt, hogy lépjen föl a színházában. Olyan verseny és licitáció folyik

ott, hogy az rettenetes. Ezresek és pofonok lógnak a levegőben.

GYURI (izgatottan) És ő?

MIKLÓS Ő pedig kijelentette, hogy legalább három napig hagyják békében. És ha ez alatt az idő alatt akármelyik lap meg meri írni, hogy itt van, akkor csak egy utja van Budapesten. Ki a pályaudvarra. És soha, de soha az életében nem teszi be többé a lábát ebbe a városba. Most aztán az igazgatók revolverrel őrzik a riportereket és revolverrel őrzik egymást is, hogy ez a szerencsétlenség meg ne történhessék.

GYURI Érdekes, érdekes! De hát...

MIKLÓS Tudom. Hogy miért jött Budapestre? Én már azt is tudom. Ugyanazért jött Budapestre, amiért ezelőtt tiz, vagy nem, nem, a primadonnák esztendeivel nem szabad pazarolni, csak kilenc évvel elment, elröpült, elszárgult Budapestről. Akkor összeveszett a genális fiatal komponistával, akivel együtt szárnyaltak föl az első világsiker magasságába és a szakítás után bucsú nélkül eltűnt, mint egy csodás, ragyogó madár a levegőben. Így állt bosszút a városban, ahol az első halálos szerelmi csalódás érte. De a primadonna szíve minden csodára képes. A Rolla Lola halálosan sebzett szíve is föltámadt annyira, hogy még egyszer fel tudjon szenvedni egy halálos döfést. Egy másik genális komponistától. Most ezzel támadt konfliktusa a világprimadonnának és most Berlint hagyta ott bucsú nélkül. És ahogy akkor hazulról rohant el a vérző szívével az idegenbe, most ott dobta ki összes grófjait, hercegeit és nagyhercegeit és az idegenből rohant haza vagy meghalni

vagy meggyógyulni. És nem fog meghalni. Meg fog gyógyulni. Játszani fog.

GYURI No, akkor legalább én is megismerhetem ezt a világsodát egyszer.

MIKLÓS Hát sose fogod elfelejteni. Én már láttam kétszer. Bécsben. Nagy nő! A legnagyobb nő! Csoda, amit az tud. Mint egy óriási drágakő a szinpadon. Fénylik, villog, kápráztat. Ezer színe van. Két hónap múlva világhírű ember vagy. Az ajtón, az ablakon, a padláslyukon át ömlik, árad, hömpölyög, tajtékzik rád a dollár, a frank, a márka, a pezeta, a... a...

GYURI Én?... Én vagyok világhírű?... Én rám ömlik és hömpölyög?...

MIKLÓS Igen. Csak egy kis bátorság, lendület és szerencse dolga az egész. Mert mi most a te legtermészetesebb teendőd? Először is fölhumod a legjobb kabátodat.

GYURI Már rajtam van.

MIKLÓS Annál egyszerűbb a dolog. Ha már rajtad van, akkor már indulhatsz is.

GYURI Hova?

MIKLÓS A Hungáriába. Rolla Lolához, egy csomó szerzeményeddel a hónod alatt. És ha magával a kétfejű sárkánnyal kellene is megverekedned, addig nem tágitasz, amíg...

GYURI Ki nem dob.

MIKLÓS Nagyon helyes. Amig ki nem dob. De be kell hozzá jutnod okvetlenül.

GYURI Kidob...

MIKLÓS Akkor aztán elmondasz neki mindent. Bátran és őszintén.

GYURI Kidob...

MIKLÓS És megmutatod neki azokat a dolgaidat, amelyeket a legjobbaknak tartasz.

GYURI Kidob...

MIKLÓS (*rá se hallgat*) És megkéred, segítsen téged hozzá az igazsághoz. Nézz meg a dolgaidat.

GYURI Kidob...

MIKLÓS (*fölfortyan. Az asztalra csap*) Nem dob!... És ha kidob, akkor se esik le az aranygyűrű az ujjadról! Ne légy olyan válogatós! Azt hiszed, csak Vancáknénak szabad téged kidobni? Nagyon elbizakodott vagy! (*Hirtelen hangot változtat. Atöleli Györgyöt*) Nem!... Ellenkezőleg. Nagyon is gyámoltalan vagy! De nem szabad! Most az egyszer nem szabad. Most az egyszer biznod és merned kell. Ne félj. Nem fog kidobni. Bolond emberrel van dolgod, amilyen magad is vagy és az ilyen bolond emberek meg tudják egymást érteni. A világprima-donna is volt fiatal.

GYURI (*legyint*) Valamikor régen.

MIKLÓS Nem. Nem is olyan régen. Egyáltalában nem olyan régen. Ő is lakott hónapos szobában. Ő is volt szegény és ismeretlen. Ő is volt — elolvasatlan kézirat, amig egyszer aztán jött valaki és kinyitotta a kalitka ajtaját... És most — boldogtalan. Ez jó neked. Mert az emberek akkor találják meg leghamarább a szívüket, amikor fáj. Meg fog hallgatni.

GYURI (*habozva*) Gondolod?

MIKLÓS Bizonyos vagyok benne. És ha meghallgat, akkor nyert ügyed van, mert tebenned is bizonyos vagyok. És ő ért hozzá! Nagyon ért. És ha Rolla Lola azt mondja: ebből a darabban akarok

játszani, akkor a te előszobádban nyüzsögnek a direktorok.

GYURI Az nem lehet. Nincs is előszobám.

MIKLÓS *(lelkesen)* Lesz. Hat előszobád lesz és négy kis automobil huzza a nagy automobilodat. És lesz világsiker és dicsőség és pénz és nők és hódolat és... De mit beszélek ennyit? Gyerünk!

GYURI *(habozva)* Kidob... Gondolod?... Igazán?

MIKLÓS *(parancsolóan)* Gyerünk! *(fölkap egy csomó kéziratot)* Nincs habozás. Viszlek. A hotel kapujáig megyek veled és becsületemre, botrányt csinálok, ha vissza mersz fordulni! Indulás! *(Karon ragadja)*

GYURI *(egy pillanatig még tétovázik. Azután elszántan)* Igazad van! Ezt meg kell próbálni! Ha kidob — kidob! Legfőlebb odavághatom Vancáknénak, hogy kidobott már engem nagyobb valaki is, mint ő! Szerencse fel! Mehetünk!

MIKLÓS Bravó! Gyalog megyünk el, de viszsza...

GYURI *(a lábával rugó mozdulatot tesz)* — repülni fogunk. *(Mindkettő gyorsan el. A szin egy pillanatig üresen marad)*

VANCAKNÉ *(nyitja az ajtót, a küszöbön marad)* Tessék besétálni kezét csókolom. Tessék! Ez az a szoba.

ROLLA LOLA *(belép, de csak egy lépést tesz. Egy pillanatig némán áll, azután lassan megbiccenti a fejét. Halk, elfogódott hangon)* Ez az a szoba...

VANCAKNÉ Igenis, kezét csókolom. Tessék

csak beljebb kerülni. Tessék jól megnézni. Nagyon rendes kis szoba ez, kezét csókolom.

LOLA (lassan bólogat a fejével) Ez az a szoba...

VANCAKNÉ Tessék csak jól szénézni. Minden cigány a maga lovát dicséri, de nem azért mondom, tessék elhinni, ilyen takaros hónapos szoba nincs több az egész Hőrcsög uccában. Tessék elhinni, nem azért mondom. Hiszen lakót kapok én, kezét csókolom, most sincs tiz perce, hogy a cédulát kivettem, de az ember a mai világban jól megnézi, kit vegyen be. És ebben a szobában, kezét csókolom, mindig jobb népek laktak.

LOLA (megindultan) Oh kedves, kedves... Ez a szekrény... Ez az ágy... *(megsimogatja a butorokat)*

VANCAKNÉ Bizony kezét csókolom, nem azért mondom, hiszen nem is én rendeztem be, mink ezt úgy örököltük a férjem nagynénjétől. De annál rendesebb, tisztább asszony, kezét csókolom, nem volt az egész...

LOLA (közbevág) Hogy hívták a nagynénjét?

VANCZAKNÉ Nem az enyém volt, instállom, hanem a férjemé. Makuláknénak hívták szegényt. Makulák néninek hívták az egész házban.

LOLA (sóhajt) Makulák néni... Makulák néni...

VANCAKNÉ Tetszett talán a nevét hallani?

LOLA (fölretten) No, nem. Nem. Csak... tesszik nekem a neve. Olyan szép név. Makulák néni.

VANCAKNÉ (hálásan) Jó asszony volt. Tiszta, rendes, még hetven éves korában is. Az is nagyon nézett rá, hogy rendes lakója legyen és fiatal. Szerette nagyon a fiatalokat. Emlékszem, mindig azt

mondta: világosabb a ház, ha fiatalok laknak benne; meg jószagu, mert a fiatalság, az olyan, mint a virág.

LOLA (halkan) Elhervad.

VANCAKNÉ Hát ő inkább olcsóbban adta valamivel, csak fiatal legyen a lakó. Szerették is nagyon. Lakott ebben a szobában kezét csókolom, egyszer egy olyan lány is, akiből később igen híres színésznő lett.

LOLA Ne mondja! Igazán?

VANCAKNÉ De biz igazán! Ezt sokat emlegette szegény, mert, hogy igen jó volt hozzá. Persze, mikor itt lakott, akkor még csak iskolába járt, tanulta a színészséget. Bizony valami nagyon jó sora se volt, a szobabért se tudta pontosan fizetni. Egyszer aztán megismerkedett egy fiatal emberrel, aki ujságba is írt, meg színházba is írt, evvel nagyon jóba lettek, szörnyetegül szerették egymást és ez a fiatal ember megcsinálta neki azt, hogy mikor a színházban az ő darabját játszották, a lány is játszott benne. Nohát akkor egyszerre úgy megtetszett a népeknek, hogy a legnagyobb urak meg dámák, hercegek meg doktorok is egész oda voltak érte. Egyszerre híres színészné lett! De nem is színészné, hanem, hogy is mondják csak, no?...

LOLA Primadonna?

VANCAKNÉ Az, az lelkem. Primadonna. De azért nem lett gögös. Elment ugyan innen lakni, de sokszor meglátogatta a nénemet. Ingyen jegyeket adott neki a színházba, meg sokszor pénzt is, de meg egy fényképet is, abba a ruhába, akibe először játszott a színházba. Az van ráírva, hogy: Makulák néninek a Lujza.

LOLA (élénken) Meg van az a kép? *(Keresgél a falon)*

VANCAKNÉ Megvan! Hogyne lenne, kezit csókolom. De nem itt!... Majd hogy még ellopja valamelyik szobaur! Bent őrzöm én azt a magam sifonérjában, mert hogy a szegény néném is rettentően vigyázott rá. Igen kedves emléke volt. De behozhatom.

LOLA Nagyon kíváncsi lennék rá.

VANCAKNÉ Tüstént hozom! *(Kimegy)*

LOLA (egyedül) Makulák néni... Lujza... Mint egy álom... *(Jár-kél a szobában)* Óh te szegény, te kopott, te drága, te édes, te szomorú, te boldog kis fecskefészkem... *(Megint simogatja a a butorokat)* Ez a pámlag... Ez a kis keskeny ágy... *(Megáll az asztalnál)* Nini! Kéziratok! Kották! *(Fölvesz egy csomagot. Olvassa a címet)* A szita-kötő, operett három felvonásban. Irta...

VANCAKNÉ (kezében a fotografiával) Tessék, kezét csókolom. Ne tessék haragudni, kezét csókolom, hogy ilyen kevés ruha van rajta. De ez így muszáj a színházban. A népek így szeretik.

LOLA (átveszi a képet, sokáig szótlanul nézi)

VANCAKNÉ (hol a fotografiát, hol Rollát bámulja. Nagy meglepődés van az arcán)

LOLA (észreveszi) Mért néz olyan különösen? Min csodálkozik?

VANCAKNÉ (habozva) Ne tessék megharagudni. De azt nézem... Ez a hasonlatosság. Ilyen nagy hasonlatosság... Jézus uccse, mintha a testvére tetszenék lenni.

LOLA (nevet) Ugyan no, kedves asszonyság!

Hiszen ez egy szép, fiatal lány... Szép, fiatal és boldog!

VANCAKNÉ Hát a nagysága is szép... Még szebb! És fiatal... és hát mért ne lenne...

LOLA (sóhaj) Köszönöm. (Visszaadja a képet) Köszönöm a fáradságát. És a szobával meg vagyok elégedve. Kiveszem! (A retiküljéből egy nagy bankót vesz elő és odaadja Vancáknénak)

VANCAKNÉ (meglepetten nézi a pénzt) Jaj, kezét csókolom, én ebből nem tudok visszaadni. Elszaladok váltani.

LOLA Nem kell. Tartsa meg az egészet. Kifutja?

VANCAKNÉ (ámulva) Hát hogyne! De hát kérem, nem is... nem is tetszik kérdezni, hogy mi a szoba ára?

LOLA Nem. Mert azt se tudom, mennyi időre veszem ki... egyelőre... És azt se tudom, mikor költözöm be véglegesen. Tudja ez... ez... a... a körülményektől függ. Igen. A körülményektől... De mindenesetre a szobát kiveszem és kifizetem mondjuk három hónapra. Hiszen magának ez a fő.

VANCAKNÉ (zavartan, boldogan) Mindenestre, kezét csókolom. Ez a fő.

LOLA Akkor hát rendben vagyunk. A többi az... a körülményektől függ.

VANCAKNÉ Igen, kezét csókolom. Amikor tetszik jönni, akkor tetszik. Ma, holnap vagy...

LOLA És a mostani lakó, az már kiköltözött?

VANCAKNÉ (legyint) Az, kérem szépen, nem számít. Az van is, nincs is. Még itt ami kis cókómkja van, de azt rögtön kivihetem. Elfér a hónom alatt.

Jóformán egyebe sincs, mint az a sok irka-firka itt!

LOLA Hát ez a szobauré?

VANCAKNÉ Igen, kezét csokolom. De mondom, az már csak van is, nincs is. Kitettem. Másfél hónapja egy garast se fizetett. Csak az én jó szívem, hogy idáig türtem.

LOLA Hát olyan szegény? Micsoda?

VANCAKNÉ Nincs annak, kezét csokolom, semmi rendes mestersége. Csak azt teszi, hogy itthon ül oszt fogyasztja a rengeteg papirost. Ir, ir, ir, reggeltől estélig, meg akárhányszor estétől reggelig. Szindarabokat ir, kezét csokolom, de olyanokat, amik senkinek se kellenek.

LOLA Szegény. Fiatal?

VANCAKNÉ Fiatal. De azért már benőhetett volna a feje lágya és kezdetne valami okosat. Mikor láthatja, hogy ez a sok firkálás mind nem ér semmit. Csak írja, írja a sok darabot, oszt, ha elviszi, visszahozza, ha elküldi, visszaküldik.

LOLA Szegényke!

VANCAKNÉ Hiszen én is sajnálom, mert úgy jó fiu lenne és olyan gyámoltalan, hogy még csak kezit csokolom, babája sincs. Mindig csak azokat az ostoba darabokat, meg dalokat fabrikálja: más gondolhatja nincsen.

LOLA Szegényke.

VANCAKNÉ Eleinte még nagyban rázta a rongyot, hogy egyszerre majd hogy fordul a világ! Hogy egyszerre majd nagyobb ur lesz, mint egy gróf. Térdig jár majd a bankóban meg a virágban és hercegnék hordják neki a bukétákat. Eleinte így ábrándozott... De most már bizony a szava is elfogyott.

LOLA Szegényke... És most hol jár?

VANCAKNÉ Üres uton. Én is szegény vagyok, kezét csókolom, hát megmondtam neki, ha nincs bér, szoba sincsen és kitettem a cédulát. Bizonyosan azt keres, amit nem talál. Pénzt. Jobb is, ha mindjárt kiviszem a holmiját és rendet csinálók. *(Az asztal felé indul)*

LOLA *(élénken)* Nem, nem! Csak hagyja itt! Hozzá ne nyuljon! *(Enyhébben)* Nem szeretem a nagy rendet. Csak hagyjon így mindent és ne zavarassa tovább magát. Egy kicsit pihenni akarok itt... Egy kicsit megszokni a szobát.

VANCAKNÉ Igenis, kezét csókolom. Csaki tessék komotizálni. Igenis. *(El)*

LOLA *(egyedül a szoba közepén)* No, hát itt vagyok megint. Hónapos szoba. Szegény, kedves kis vedlett hónapos szoba. Te egészen olyan vagy, mint akkor. Tíz esztendő előtt. Az egyik megy, a másik jön, — neked mindegy!... Neked mindegy, kinek mije voltál és milyen emléke vagy... Furcsa... Hogy megkívántam egyszerre!... Menynyire vágytam ide! *(Sóhajt)* On revient toujours... Ahol először... ahol egyszer boldogok voltunk... *(Körülnéz)* Hát te rám ismersz-e? Szegény kicsi fészkem... Hát te örülsz-e nekem? Az egyik megy, a másik jön. *(Az asztalhoz lép és fölvesz egy kézirat-csomót. Nézegeti)* Most ez! Most ez tartozik a szobabérrel. Megint egy fecskefiók, aki arról ábrándozik, hogy sas lesz belőle. Aki az én egykori álmaim testvéreivel álmódja tele ezt a kis kopott odut. Hogy is mondta ez az asszony: »Csak ir-ir estétől-reggelig. És ha viszi visszahozza, ha küldi visszaküldik.« És fiatal és gyámoltalan... Szegényke... Hogy... majd egyszer fordul a világ... *(Hirtelen, élénk mozdu-*

lattal
kézira
Finom
séges
de mi
se né

G
lép be
pillan
rá és
kapja

L
G
bámul)
vettem.
szerre
(Fent)

L
G
nincs k

L
G
sajnálo

L
val az

G
azt sze
nom in

L
nyilatko
GY
szen me

Szüllősi Z

lattal leül az asztalhoz és figyelemmel olvassa a kéziratot) Ni, milyen csinos! Igazán csinos! Bájos! Finom! Kedves! Eredeti!... Hiszen ez egy tehetséges ember!... Ez egy tehetség!... *(Dudol)* No, de milyen kedves! Milyen friss!... De persze, bele se néztek!... *(Dudol)* Nagyszerű! Nagyszerű!

GYURI (belöki az ajtót. Lehorgasztott fejjel lép be. Kalappal a fején. Nagyon lesujtott. Az első pillanatban észre se veszi Lolát, aki mosolyogva néz rá és köhint. Gyuri fölneszel, ijedten áll meg és lekapja a fejéről a kalapot. Zavartan) Óh, bocsánat...

LOLA (mosolyogva) Csak tessék!

GYURI (nagy zavarban) Kezét csókolom. *(Rábámul)* Egy kicsit nagyon el voltam... Észre se vettem. *(Tágra meredt szemmel bámul. Azután egyszerűen élénken — félre)* Ahá! Bizonyosan az utódom! *(Fent)* A szobát méltóztatik nézni?

LOLA (bólint) Igen. Már meg is néztem.

GYURI (meghökkenve) Nagyon sok látni való nincs benne. Remélem... nem tetszik.

LOLA Ellenkezőleg: el vagyok tőle ragadtatva.

GYURI (zavartan) Az... kár. Kár. Nagyon sajnálom.

LOLA (mosolyogva) Nagyon udvarias. Szóval azt szeretné, ha sürgősen távoznék innen.

GYURI (hebegve) Nem... Éppen nem... Csak azt szeretném, ha nekem nem kellene sürgősen távoynom innen.

LOLA (tettetve) Nem lenne szives világosabban nyilatkozni?

GYURI (főleszmél) Ja persze! Bocsánat, hiszen még be se mutatkoztam. Réti György. Én ennek a

szobának a jelenlegi... azazhogy a volt... illetve a... a... *(legyint)* Ugyan kérem nagysád, nem lenne kegyes fölvilágosítani, vajjon e pillanatban itt kegyed az én vendégem vagy én vagyok a kegyed vendége?

LOLA *(mosolyog)* Én még nagyon is rövid ideje vagyok itt ahhoz, hogy ennyire tájékozódva legyek a helyi viszonyokról, hisz önnek nyilván jobban kellene tudnia. De talán nem is olyan fontos. Fő, hogy a házigazda szívesen lássa a vendéget és hogy a vendég otthonosan érezze magát. *(Kézét nyújt)*

GYURI *(megcsókolja a kezét)* Látja: ez nagyon okosan és nagyon kedvesen volt mondva. Engedje meg, hogy hálából egy őszinte jó tanáccsal szolgáljak. Ne vegye ki ezt a szobát.

LOLA *(kétkedően)* No, de miért? Hát mi kifogása van ellenem?

GYURI Maga ellen? Igazán semmi. Sőt! De éppen azért. Igazán nem az önzés beszél belőlem. Hiszen tudom, ha maga nem veszi ki, kiveszi más. De jobb szeretném, ha egy vén uzsorás venné ki.

LOLA Igazán nem értem.

GYURI Ez a szoba inficiálva van. Ezt a szobát én elpecheltem harminc észteendőre. Ez a szoba meg van átkozva. Ez a szoba telítve van kudarccal, balsikerral, csalódással. A butor, a fal, a levegő, minden. Aki idejön lakni, az okosabban tette volna, ha mindjárt befekszik egy jól fűtött krematóriumba. Mert annak soha, de soha és semmi, de semmi nem fog sikerülni. Ha üzlete van, meg fog bukni, ha hivatalnok, el fogják csapni, ha játékos, a harisnyáját is el fogja veszíteni, ha szerelmes, megcsalja a babája, ha vőlegény, csődbe megy az apósa és ha föl akarja magát akasztani, akkor el fog szakadni a kötele.

LOLA (közbevág) Ugy látszik, maga nagyon el van keseredve?

GYURI Elkeseredve? No, az nem. Azon én már tul vagyok. Én már nem vagyok elkeseredve. Én már... én már... édes vagyok. Én nem magamért beszélek. De mondom, magát félttem, aki fiatal, szép és akinek még bizonyára van az élettől várni valója.

LOLA És magának már nincsen? Hiszen agastyánnak maga se látszik.

GYURI Nem látszom! Elhiszem, hogy nem látszom. De maga is higgye el, hogy ez a látszat csal. Kívülről persze... De belülről akkora ősz szakállam van, mint a százesztendőös jövődömondónak. És ez a szakáll az igazi, amit az ember a szívében visel.

LOLA Szóval: magának nem hozott szerencsét ez a szoba. Külömben, bocsásson meg, de már hallottam is róla. Én nem kérdezősködtem, de a szoba-asszonya...

GYURI (hevesen) Vancákné asszonyság volt szíves rólam felvilágosításokkal szolgálni. Nagyon szeretetreméltó ez a Vancákné asszonyság. És kegyednek is köszönöm a szíves érdeklődését, amellyel...

LOLA (közbevág) Kérem, kérem! Mondtam már, hogy én nem kérdezősködtem és biztosíthatom arról is, hogy ő se mondott semmi rosszat magáról. Csak azt, hogy...

GYURI (közbevág) Rossz darabokat irok, amelyeket a színházak visszautasítanak és hogy már másfél hónapja adós vagyok a szoba árával!

LOLA Csak hidegvér! Hát mi van ebben? Más is volt kezdő és tudjuk, hogy minden kezdet nehéz. Csak a kezdet nehéz... Ezen nincs mit röstellni és ezen nincs is miért haragudni vagy éppen elcsüggedni.

Az a fontos, hogy az ember maga ismerje magát és ne veszítse el a bizalmát magában.

GYURI (*enyhülten*) Maga nemcsak szép és kedves, hanem okos is. Igaza van. De tudja, nemcsak a jóból, hanem a rosszból is megárt a sok. A kezdet is csak akkor elviselhető, ha nem tart nyolcvan esztendeig. És én már egy kicsit nagyon régen próbálkozom a kezdettel. Tudja, hány dárabomat küldték már vissza? Kerekszám tizet! Hát ez már egy kicsit nagyon sok a kezdet örömeiből.

LOLA És mégse szabad elveszíteni a bátorságát!

GYURI Köszönöm. Nem is tettem. De az embernek egyszer mégis csak elfogy, ha nem is a bátorsága vagy a bizalma, de, de... a gondolata, hogy mit is csináljon, amikor már mindent megpróbált.

LOLA Hát akkor megpróbálja azt, ami a legfurcsább. A legvakmerőbb.

GYURI Kezét csókolom. Pont ez az, amivel éppen most volt szerencsém a legalaposabban megbukni. A legfurcsább. A legvakmerőbb. Igaz, hogy az eszme nem volt az enyém. De a pofon, az teljes egészében nekem jutott. Tudja honnan jöttem? én most ilyen virágos jókedvben?... Parancsoljon csak ülni maradni: majd én maga helyett is felállok! (*Gunyos hódolattal*) A világprimadonnától! Rolla Lolától!

LOLA (*halk meglepetéssel*) Ah!

GYURI Azaz, persze csak az előszobájából! Ennek köszönhetem, hogy nem vakultam bele a látása fényességébe. Ismétlem, hogy nem az én ötletem volt. Egy barátom lovagolt bele, akit előkelő riporter összeköttetésekkel és genialis ideákkal áldott meg a jó Isten. Ő jött azzal a hirrel, hogy a nagy, a

dicso-
tóban
öröme
művel
rohan
teszen
tam, l

C
egy o
L
G

állni.
ruzsol
prima
mikor

L
G

donna
kórísta
A prin
csak l
Mikor
a prin

L
G

és egy

L
G

szer s
a szer

L
G

dicső, a csodálatos művésznő Pesten van, inkognitóban jött, hogy a Duna ki ne ugorjon a medréből örömeiben és hogy én soha nagyobb bölcsességet nem művelhetek, mint ha rögtön veszem a kalapomat és rohanok a világprimadonna lábai elé és az ő kezébe teszem le a munkáim sorsát. Látja, én rögtön mondtam, hogy ez ostobaság.

LOLA És nem ment el?

GYURI Hogy gondol olyat, hogy én elmulasztok egy ostobaságot. Elmentem.

LOLA Jól tette.

GYURI Rosszul tettem: de nem tudtam ellentálni. A barátom rettentően tud kapacitálni. Teleduruzsolta a fejemet. Azt mondta: ez a nagy világprimadonna is volt egyszer kezdő. Ez is volt valamikor fiatal...

LOLA Nagyon helyes.

GYURI Abszolute nem helyes. Mert egy primadonna az sose volt fiatal. Mikor fiatal volt, akkor kóristanő volt, vagy masamód, vagy házmesterlány. A primadonna sose volt fiatal. A primadonna mindig csak lesz fiatal. Ötvenkilenc és fél éves korában. Mikor minden foga kihull, akkor jön meg a szíve a primadonnának. Akkor kezd fiatal lenni.

LOLA (nevet) És ez a Rolla Lola?...

GYURI Ez, azt hiszem még csak ötvenkilenc és egynegyed.

LOLA Látta már?

GYURI Nem. Hála Istennek még soha. És egyszer s mindenkorra ünnepélyesen le is mondok erről a szerencséről. Egy csöppet se vagyok kíváncsi rá.

LOLA Hát olyan csunyán viselkedett?

GYURI Nem csunyábban, mint ahogy előre

sejtettem. Én mindjárt mondtam a barátomnak, hogy ki fog dobni.

LOLA Na! Maga pesszimista!

GYURI Nem. Én optimista voltam. Mert: nem dobott ki. Még csak ki se dobott. Egyszerűen azt üzenté a főhadsegédnőjével, a... a szárnyangyalával, a szobalányával vagy mi a csudájával, hogy *(nyafogva)* »a művésznő nincs otthon.«

LOLA És ha csakugyan nem volt otthon?

GYURI Maga angyal!... Hát tudja maga, mi az: egy primadonna? Hát van magának sejtelve arról: mik ezek? Tudja, ha azt üzenté volna, hogy otthon van, akkor még elhittem volna, hogy nincs otthon. De így... Biztosíthatom: lett volna a névjegyemen egy huszonhatágu korona vagy egy hatvan négy lóerejű automobil, akkor...

LOLA *(hevesen)* Akkor se lett volna otthon, ha csakugyan nem volt otthon. Ha pedig otthon lett volna, akkor kidobta volna. Ne legyen igazságtalan. A primadonnának se mind ördögök.

GYURI *(meglepetten néz rá)* Lehet. De mondtam már, hogy maga angyal. Olyan naiv, mint egy angyal. De persze, ha valaki ilyen fiatal, mint maga, ilyen szép, mint maga, ha valakinek ilyen meleg, tiszta igaz szeme van, mint magának, akkor el se tudja képzelni, hogy a siker, a dicsőség mennyire megrontja, milyen szivtelenné, önzővé, gonosszá, iriggyé teszi a szerencséseket... a primadonnákat. Nem, magának sejtelve sincs róla, mi egy primadonna.

LOLA *(naivan)* Maga bókol nekem.

GYURI Nem. Csak az igazat mondom. Magának sejtelve sincs róla, hogy mi az a színészkedés.

LOLA (ijedten) Ilyet ne mondjon. Ezzel... elveszi a bátorságomat.

GYURI (meghökken) Ej ha!... Talán csak nem forgat olyasmit abban a szép, édes kis fejében.

LOLA (naivan) De bizony...

GYURI Színésznő?

LOLA (szerényen) Igen.

GYURI (rosszalóan csóválja a fejét) És ha szabad tudnom, melyik színházban?

LOLA Most... még... egyelőre... egyiknél sem.

GYURI (boldogan) Brávó! Látja, ennek örülök! No, nyujtsa ide azt a szép kis kezét. Hiszen mi akkor kenyeres pajtások vagyunk. Maga művésznő... egyik színháznál se és én szerző vagyok... ugyanott. És mondja: még... még nem is... hogy is mondjam... próbálkozott?

LOLA De igen. Már többször.

GYURI Éljen! Hisz akkor meg éppen nagyszerűen összekerültünk! Látja, most már elhiszem, hogy tehetség! Ha már többször próbálkozott és még sincs egy színháznál sem, akkor biztos, hogy tehetség. Sőt az is lehet, hogy nagy tehetség! De az még több, mint bizonyos, hogy sose lesz belőle primadonna.

LOLA Azt hiszi? Soha?

GYURI Azt. De mondhatnám finomabban is. Akkor lesz magából primadonna, amikor belőlem ünnepezt szerző.

LOLA No, az még lehet. Mert a maga dalai nagyon szépek. Igazán nagyon szépek.

GYURI (meglepetten) Hát ezt honnan tudja?

LOLA No, most elárultam magamat. De kérem, ne legyen nagyon szigorú. Szolgáljon mentésgemre, hogy a kísértés nagyon erős volt. Mikor a

szobát nézegettem, megláttam ezt a kéziratot is... és... elképzelheti, hogy az ilyen dolgok engem nagyon érdekelnek. Hát nem tudtam ellenállni. Tudom, hogy ez csunya dolog... De hiszen egy szindarab ugyanis a nyilvánosságnak van szánva, nem igaz?

GYURI No, az én darabjaim sorsa nem azt igazolja. Szóval — belenézett?

LOLA És ahogy belenéztem, nem tudtam többé abbahagyni.

GYURI (*izgatottan*) Tetszett magának?

LOLA Elragadott. Nagyszerű!

GYURI Igazán? Ugy látszik maga... maga ért hozzá... Ugy látszik...

LOLA (*szerényen*) Édes Istenem: érteni... Ezt nem merem mondani.

GYURI De csak merje! Csak merje.

LOLA Csak annyit értettem, hogy nagyszerű.

GYURI Csak annyit.

LOLA Hogy roppant kedves, friss, eredeti.

GYURI (*mohón*) Csak folytassa! Csak folytassa!

LOLA És... és... (*elszántan*) hogy milyen boldog lennék én, ha én játszhatnám a címszerepet... A szitakötőt.

GYURI Ej ha!

LOLA Oh bocsásson meg! Tudom, hogy ez már nem is vakmerőség, hanem egyenesen szemtelenség! De gondolni ugye mindent szabad? Ezzel nem sértem meg.

GYURI (*főlényesen, gyöngéden*) Oh, de hogy drága... drága... kicsikém. Maga egy nagyon bájos, aranyos és igen intelligens leány. Rendkívül intelligens... Hát persze, az... az egy nagy, egy ha-

talmas szerep... egy parádés szerep... Ahhoz erős szárnyak kellene. Ahhoz egy kiforrott kész művészet kell. Nem azért, hogy emelje a szerepet, hanem hogy együtt tudjon maradni vele... Ahhoz, hogy is mondjam: első legénynek kell lenni...

LOLA Persze... Tudom, tudom.

GYURI De azért vakmerőségről vagy pláne szemtelenségről szó sincs. Az ambíció nem szégyen... Hát csakugyan annyira tetszik magának.

LOLA (lelkesen) Esküszöm: elragadó!

GYURI Nagyon intelligens! Nagyon intelligens! Látja magának van judiciuma. Magának van kritikája! És mondja csak, hát mi tetszett magának különösen? Melyik nyerte meg...

LOLA Oh, valamennyi! Mind pompás. (Kezébe veszi a partitúrát) Például mindjárt ez a szám is az első fölvonásban. Dal a... Milyen kedves, pikáns, kecses! És emellett milyen könnyű. Ezt rögtön el tudnám énekelni.

GYURI (meglepetve) El tudná énekelni? Hát honnan ismeri? Ismeri valahonnan.

LOLA Mondom, hogy kótórástam, nézegettem!

GYURI (kétkedve) És már el tudná énekelni? Ilyen muzsikális?

LOLA Próbáljon ki.

GYURI (nevet) No jó! Csapjunk egy kis farsangot a cigányszélen! Théâtre des refusés! Az el nem fogadott primadonna föllép az el nem fogadott darabban. Nagy botrány nem lesz, mert csak az érdekeltek vannak jelen. Indulás, művész nő. (A zongorához ül és bevág. Tetszés szerinti betét)

GYURI (mialatt Lola énekel egyre fokozódó meglepetéssel, bámulattal, végül szinte megbűvölve

mered Lolára, szeme, szája eláll. A végén egy percig egész elhülve, mozdulatlanul, szinte dermedten ül a széken)

LOLA (ránéz, vár egy ideig. Azután mosolyogva) Nos? Megbuktam? Egy jó szava sincs? (Gyöngén a vállára üt)

GYURI (megrázkódik. Fölpattan. Valósággal ráugrik) Hallja! A kezét!... Adja ide a kezét!... Adja ide a lábát!... A ruhája szegélyét!... (ordítva) Hadd csókolom meg a ruhája szegélyét!... (Kapkod feléje)

LOLA (nevetve és ijedten hátrál) Tessék! (nyújtja a kezét) De mi van magával? Megbolondult?

GYURI (rátapad a kezére) Meg. Igen. Megbolondultam... (folyton csókolgatja a kezét) Hát kérem. (kezet csókol) Hát tudja maga, hogy kicsoda maga? (kezet csókol) Ördögöt tudja! (kezet csókol) Hát honnan tudná? De megmondom én magának! Megmondom én. (féltérdre hull és hosszan megcsókolja a kezét) Hát maga — egy művésznő! Nem egy színésznő és nem egy primadonna, hanem egy művésznő! Egy isten kegyelméből való művésznő. Mint a legnagyobbak!

LOLA Igazán? Mint a Rolla Lola?

GYURI Ugyan, az Isten áldja meg! Hát tudja maga, mi magához képest az a Rolla Lola? Egy mosónő! Egy medve! Egy mosómedve. Annak vége van, az meghal az összes primadonnákkal együtt abban a pillanatban, amint maga megjelent a színen. Fölfordult valamennyi!

LOLA Juj, de kegyetlen maga!

GYURI Én nem! Én nem vagyok kegyetlen. Csak ők fölöslegeseek! Nincs rájuk többé semmi

szükség! Egész nyugodtan meghalhatnak, vagy el-
mehetnek ápolónőnek vagy méhészeti vándortanítónak.
Mert primadonna egy hónap múlva csak egy lesz a
világon. Maga! Ezt én garantálom!

LOLA (kétkedve) No de hiszen...

GYURI (hevesen) Tudom! Tudom! Tudom, mi
az a no, de! De semmi: no de! Maga igenis oda
fog kerülni! Maga kijut a színpadra! Erre esküszöm.
Ha idáig kell is a vérben gázolnom érte (a nyakára
mutat) akkor is kiharcolom, kiverekedem, kiero-
kolom, hogy odajusson! (Lelkesen) Maga föl van
fedezve! Maga meg van alapítva. És azok fognak
érte kezet csókolni nekem, akikkel a legdühösebben
kellett birkóznom.

LOLA És ha mégse megy? Hiszen maga
mondta...

GYURI (harsogva) Semmit se mondtam! És
maga se mondjon ilyet! Hát tudja azt maga, hogy
mit tudok én? Én magam se tudom. De most már
tudom. Mikor csak magamról van szó, az persze
más! Akkor lehet az ember kényes és bátortalan,
meg hiu, meg szemérmes! Mert saját magával szemben
esetleg elfogult is lehet az ember! De magáról biztos
vagyok! Maga egy gyémánt, egy drágakő, magának
joga van ahhoz, hogy kiverekedjék az igazát és ez
nekem a kutyakötelességem. Itt nincs se gáncs se
habozás. Itt keresztül kell törni. És én tudom a kö-
telességemet. Hogy is mondta Miklós? Igen. Én a
hónom alá kapom és odarohanok ahhoz az igazgató-
hoz és odacsapom elébe az asztalra és azt mondom
neki: Hallja az ur, itt van egy nagy, egy óriási, egy
szenciációs tehetség és önnek semmi fontosabb és
semmi sürgösebb dolga nem lehet, minthogy ezt a

nagy, ezt a csodálatos tehetséget itt rögtön elfogadja, kiszerepeltesse és előadassa...

LOLA Engem odacsap az asztalra...

GYURI Azaz: leszerződötteti és föllépteti! Ez önnek és a művészetnek a legszentebb érdeke. És én ki nem megyek a szobájából, amíg...

LOLA Ki nem dobja.

GYURI Az nem fontos. Engem kidobhat, de magát szerződtetni kell! Én addig a harcot abba nem hagyom és majd meglátjuk, ki marad a porondon.

LOLA Óh, milyen jó maga és milyen hatalmas! Hogy így a pártomat fogja!

GYURI Mondtam már, hogy ez a kötelességem. Ezért nem szabad hálálkodnia!

LOLA (*hozzásimul*) De én mégis nagyon hálás vagyok. És ugy-e, én fogom játszani a szitakötőt?

GYURI Az nem fontos. Azzal én nem törődöm. Maga azt játsza, amit akar. Mert itt nem rólam van szó, hanem magáról. És hogy erről semmi kétsége ne lehessen, kijelentem, hogy nem is engedem az én darabomban föllépni.

LOLA (*meglepetten*) Ezt komolyan mondja?

GYURI A legkomolyabban.

LOLA No hát akkor én is kijelentem, hogy csak a maga darabjában fogok föllépni.

GYURI Ezt komolyan mondja?

LOLA A legkomolyabban.

GYURI És ha én ragaszkodom?

LOLA Akkor azt fogom hinni, hogy nem volt őszinte. Hogy nem is tart tehetségnek. Hogy nem bizik bennem.

GYURI (*elragadtatva*) Drága!... Angyal!... Adja ide a kezét!

LOLA Tessék! *(odanyújtja)* De mit akar mindig a kezemmel? *Hát a kezemmel énekeltem?*

GYURI Zseni! Egy zseni! Jó, hát engedje meg, hogy megcsókoljam a homlokát — a művészet szent nevében! *(Átöleli a nyakát és hosszú csókot nyom a szájára)*

LOLA *(kibontakozik. Halkan)* Ez ugyan nem egészen a homlokomon volt, de az bizonyos, hogy maga nagyon forrón tudja... tisztelni a művészetet. Tehát ...én fogom játszani a szitakötőt!

GYURI *(kissé kábult a csóktól)* Igen. Ahogy maga parancsolja.

LOLA Akkor minden rendben van. *(Gyors mozdulattal a kalapjáért nyul)*

GYURI *(ijedten)* Mi az? Mit csinál?... Elmegy?... Már elmegy?

LOLA Igen. Kell. Mára éppen elég volt.

GYURI *(ijedten)* De már!... Az nem lehet! Magának most tüstént velem kell jönnie?

LOLA Hová?

GYURI A színházhoz! Itt nincs vesztegetni való idő. *(Ki akarja venni a kezéből a kalapot)*

LOLA *(nem engedi)* Ma nem. Ez lehetetlen. Mára elég volt. Látja, ma már egy nagy szerencse történt velem. Maga fölfedezett. Ez oly sok...

GYURI Éppen ellenkezőleg! Ha ma szerencsés napja van, akkor ezt a napot ki kell használni! Minden pillanatért kár! Nem engedem!

LOLA Engednie kell. *(Halkan, mélyen)* Nem olyan sürgős. Ha várnom kellett erre a szép napra, amig ilyen vén lettem, akkor még várhatok tovább huszonnégy órával.

GYURI *(indulatosan)* Micsoda beszéd ez?!

Vén? Maga? *(egy hirtelen mozdulattal átöleli)* Hiszen maga olyan szép... Ez a szem... Ez a száj... *(megcsókolja)* Maga olyan fényes, mint a tűz és olyan illatos, mint a tavasz... drága...

LOLA *(lassan kibontakozik. Az ujjával bele-szánt a fiu hajába)* Hát... nem vagyok még öreg?

GYURI Olyan, mint a május.

LOLA *(hátralép)* No hát akkor meg pláne várhatok még egy napot. Hiszen egy kicsit elő is kell készülnöm a nagy próbára. *(fölveszi a gallérját)*

GYURI *(szomoruan)* Hát itthagj?... Bera-gyogott ide, mint a nap és most sötét lesz, elmegy.

LOLA *(melegen)* A nap ma elmegy és holnap visszajön.

GYURI Esküdjék meg rá!

LOLA Holnap délelőtt pontban tizenegykor itt leszek. Várjon rám. Együtt megyünk a színházba.

GYURI Zálogot!

LOLA 'A zálog — ez! *(magához veszi a Szita-kötőt)* Ezt elviszem és rögtön nekiülök.

GYURI *(mohón)* Hát akkor elkisérem!

LOLA Nem kell, nem lehet.

GYURI De miért?

LOLA Csak. Mert nem akarom... Nem lehet.

GYURI Szeszély!

LOLA Az. Szeszély. De maga megígérte, hogy primadonnát csinál belőlem. Hát engedélyezzen nekem ennyi előleget a primadonnaságból. Se el nem kísér, se ki nem kísér. Még a küszöbíg se jön, ha azt akarja, hogy visszajöjjenek. Elfogadja?

GYURI Szörnyen kegyetlen. Most már még biztosabb vagyok benne, hogy primadonna lesz!...

De hát... legalább a nevét mondja meg... Hisz még azt se tudom, hogy hívják?

LOLA *(már teljesen felöltözött)* A nevem... Istenem!... Hát van egy kezdőnek neve?... Gondoljon valami hozzám illő csunya nevet... Mondjuk: Lujza... Hisz a nevemet, az igazit, azt ugye maga fogja nekem megcsinálni? Tehát: a viszontlátásra... *(Indul)*

GYURI *(utána megy, de hirtelen ijedten áll meg)* Jaj, igaz! A küszöbíg se szabad! Tudja, hogy ez borzasztó. A legjobb lenne, ha idekötne az asztalához!... Legalább hát nyujtsa ide a kezét!

LOLA *(mosolyog)* A keztyümet... Nem! Hanem itt van a homlokom. *(A száját nyújtja)*

GYURI *(átöleli. Csók. Lola az ajtó felé húzódik. Pár lépéssel a küszöb előtt leejti a zsebkendőjét)*

LOLA *(kibontakozik)* Eddig és ne tovább! A viszontlátásra. Holnap délelőtt tizenegy órakor *(el)*

GYURI *(a csók bódulatában, széttárt karokkal, mozdulatlanul áll. Nézi a zsebkendőt. Azután csöndesen féltérdre ereszkedik. Lassan fölveszi a zsebkendőt és az arcára szorítja)*

LOLA *(csöndesen benyitja az ajtót és benéz. Meg van hatva. Mosolyog. Azután észrevétlenül megint behuzza az ajtót)*

GYURI *(bele a zsebkendőbe)* Illatos, mint a tavasz... Ugy ragyogott ide be, mint a nap... Ide, ahova sose süt be a nap... És azután elment... Vajon visszajön-e még valaha?

MIKLÓS *(nagy robajjal vágja ki az ajtót. Lihég az izgalomtól)* No! No mi van? Mi van? Hát mi történt?

GYURI (*dühös, hogy megzavarták*) Ugy vágsz be, mint a menykő! Meg vagy bolondulva?

MIKLÓS (*nem törődik vele*) Hát beszélj hát, ember! Hát beszélj! Mi van vele?

GYURI Vele? Ki vele?

MIKLÓS Kivel? Kivel i... Hát a Rolla Lolával? Hát hogy csináltad?

GYURI Rolla Lolával? Bánja a fene a Rolla Lolát! Ilyenek a te nagyszerű ideáid! Azt üzenté, hogy nincs otthon!

MIKLÓS Hát ez természetes, hogy nem volt otthon. Hisz nem is lehetett otthon.

GYURI (*csodálkozik*) Hát ez mért természetes? Mért természetes, hogy nem lehetett otthon?

MIKLÓS Hát hogy lehetett volna otthon, mikor itt volt!

GYURI Mi?... Hogy mondtad?... Ki volt itt?

MIKLÓS Ki volt itt? Hát ő volt itt! A Rolla Lola volt itt. Most találkoztam vele a lépcsőházban! Azért rohanok így! Hát nem itt volt?

GYURI (*kábultan*) Ki?... Ki volt itt?

MIKLÓS (*ordítva*) A Rolla Lola!

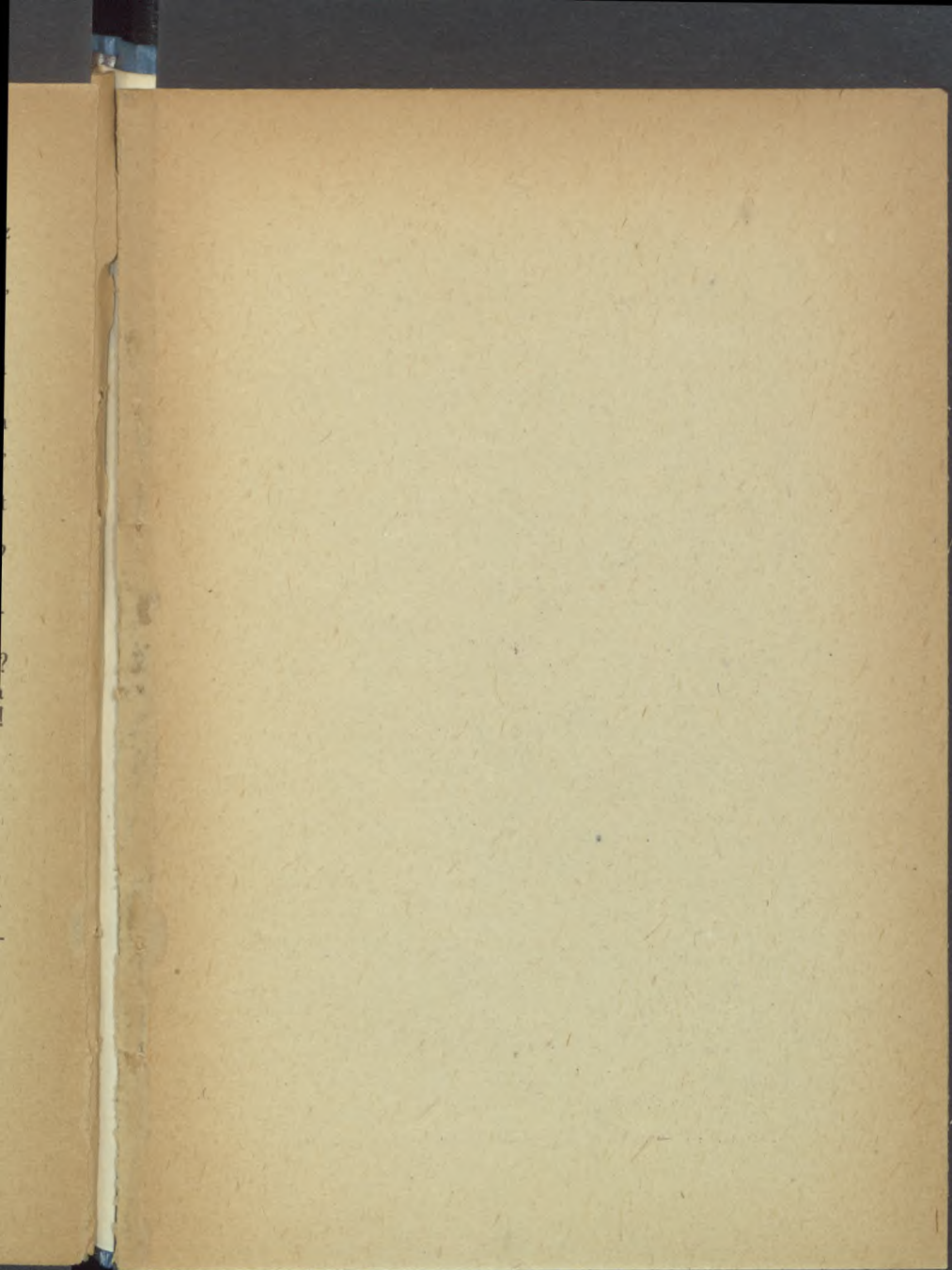
GYURI A Rolla Lola.

MIKLÓS A Rolla Lola.

GYURI (*tántorog. A székbe omlik. Félájultan*) A Rolla Lola. (*Hirtelen kiegyenesedik*) Van egy cigaretta, kérlek? Köszönöm (*Rágyujt*) Hm! (*főlényesen*) Tehetséges! Nagyon tehetséges. Vele játszatom az új operettemben a főszerepet. Azt kérte. Bele is egyeztem.

(Függöny)

TRÉFÁS KÖNYVEK

- 1 KARINTHY FRIGYES
KOLOMBUC TOJÁSA
Spanyol népszínmű Kristóf gazd'uram
felfedezéséről
- 2 MIHALY ISTVÁN
Ó CEJZLER UR! Kabarétréták
Szigethy István rajzaival
- 3 SALOM ASCH
A TIZENHÁROM RUBINZON
Szigethy István rajzaival
- 4 GUY DE MAUPASSANT
PÁRISI VASÁRNAPOK
Humoros regény
- 5 NAGY LAJOS
KÉPTELEN TERMÉSZETRAJZ
Séta a legvidámabb állatkertben
- 6 GOSZTONYI ADÁM
TRÉFÁS KÖNYV
Pólya Tibor és Szigethy István sok
rajzával
- 7 BÉKEFFI LÁSZLÓ
A RANDEVU
Jelenetek a feleségemmel
- 8 KARINTHY FRIGYES
KACSA LÁBON FORGÓ KASTÉLY
Finom mese-paródia a magyar
humoristákról és színházakról
- 9 LACZKÓ GÉZA
BARUTI, A BAZOKOK FEJEDELME
Ribillió a legsötétebb Afrikában
- 10 SZÓLLÓSI ZSIGMOND
AZ ORR
Az orr-fogdosó braziliai magyar
kacagtató tragédiája

A KULTURA KIADÁSA
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5.

